

Hur går integrationen?

Hur går integrationen?

I januari 2016 ändrade Sverige inriktning i migrationspolitiken. Efter att under ett par år ha tagit emot ett ökande antal människor på flykt infördes strängare gränskontroller mot Danmark och tillfälliga, i stället för permanenta, uppehållstillstånd började utfärdas.

Sedan dess har invandringen till Sverige avtagit. Debatten om invandring och integration har tagit desto mer fart.

Syftet med den här rapporten är att öka förståelsen för integrationen mellan Sveriges inrikes och utrikes födda. Vår sammanställning av olika datakällor är unik och gör det möjligt att belysa varifrån och varför människor har kommit och hur det går för olika grupper.

Sverige har alltid haft invandring, men tidigare har den inte haft lika stor påverkan som nu på befolkningens sammansättning, på arbetsmarknaden och i politiken. Inte heller har den omfattat en sådan mångfald av etniska och religiösa grupper.

Samspelet mellan Sveriges inrikes och utrikes födda spelar en viktig roll för hur samhället och ekonomin utvecklas.

Vår analys görs i två steg. I en första del (1) går vi igenom varför och varifrån människor har kommit till Sverige. Vi avgränsar oss till att titta på vad som har hänt de senaste 20 åren. I en andra del (2) undersöker vi hur det ser ut för dagens utrikes födda i olika delar av samhället: på arbetsmarknaden och i det demokratiska systemet.

Sammanställningen har inte som syfte att ge ett heltäckande svar på frågan om integration, syftet är att bidra med en faktabaserad grund för en mer nyanserad diskussion. För den som vill läsa ett antal övergripande reflektioner och förstå mer om varför frågan är viktig, går det bra att läsa den avslutande delen (3) som en sammanfattning.

Kunskapsverkets kansli och styrelse är ensamt ansvariga för text och grafik. Rapporten har granskats av Kunskapsverkets Expertråd.

Stockholm, januari 2026

Johanna Jeansson, kanslichef Kunskapsverket

Innehållsförteckning – Hur går integrationen?

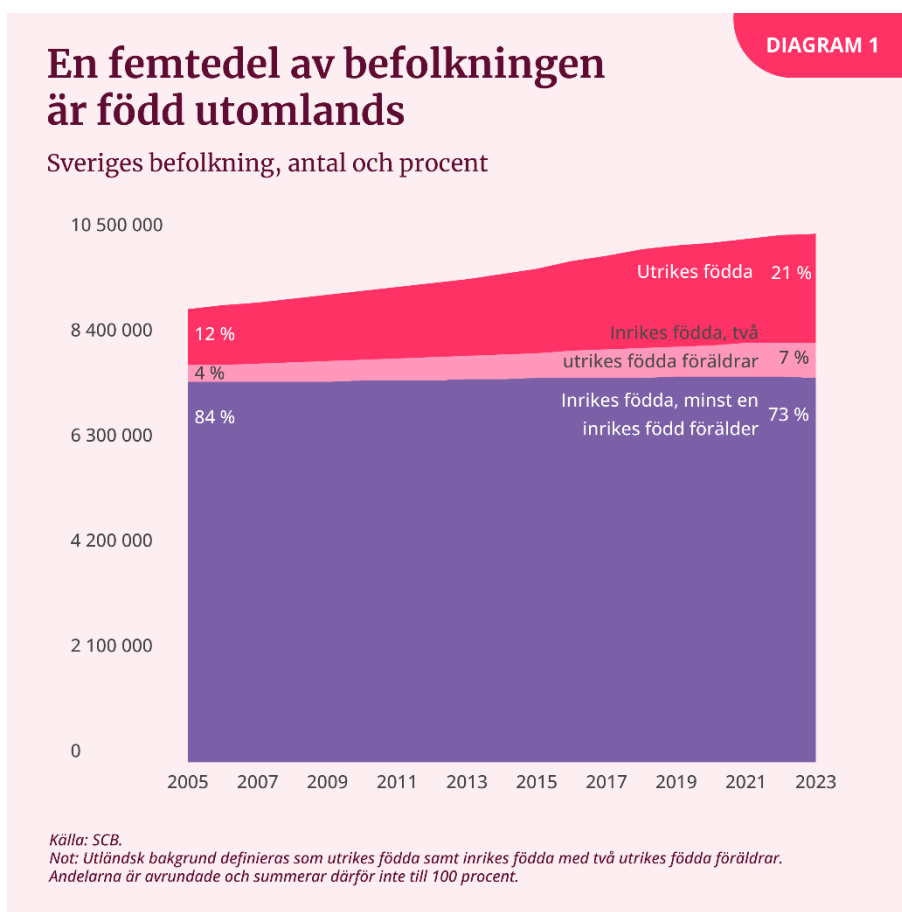
1. HUR MÅNGA HAR KOMMIT TILL SVERIGE, VARFÖR OCH VARIFRÅN?	4
1.1 Hälften av Sveriges utrikes födda kommer från typiska flyktingländer	5
1.2 Dagens flyktingländer skiljer sig mer från Sverige än tidigare.....	9
 2. HUR GÅR DET FÖR SVERIGES UTRIKES FÖDDA?	 13
2.1 Större andel jobbar, trots det är fler i ekonomiskt utanförskap och 1 av 3 är inte egenförsörjande	14
2.1.1 Arbetssökande: fyra gånger högre andel arbetslösa bland utrikes än bland inrikes födda	18
2.1.2 Utanför arbetsmarknaden: högre andel utrikes än inrikes födda varken arbetar eller söker jobb	19
2.1.3 Inkomster: 1 av 7 sysselsatta utrikes födda har för låga inkomster för att räknas som egenförsörjande	21
2.1.4 Sammanfattningsvis, trots högre sysselsättning är 1 av 3 i ekonomiskt utanförskap	24
2.2 Kort utbildning, bristande kunskaper i svenska utgör hinder för integration.....	26
2.3 Skillnaderna i kulturell bakgrund är större än tidigare	29
2.4 En majoritet av utrikes födda är svenska medborgare, gap i demokratiskt deltagande	33
 3. VAD SPELAR DET FÖR ROLL?	 37

1. HUR MÅNGA HAR KOMMIT TILL SVERIGE, VARFÖR OCH VARIFRÅN?

Sverige har de senaste decennierna fått en betydande andel invånare med utländsk bakgrund. Cirka 2,9 miljoner människor, eller 27 procent av befolkningen, är födda utomlands eller har två utrikes födda föräldrar.

I det som följer fokuserar vi på de utrikes födda – cirka 2,2 miljoner människor, eller 21 procent av befolkningen. År 2005 var motsvarande siffror ungefär hälften av dagens: 1,1 miljoner människor, 12 procent av befolkningen, var födda utomlands då.

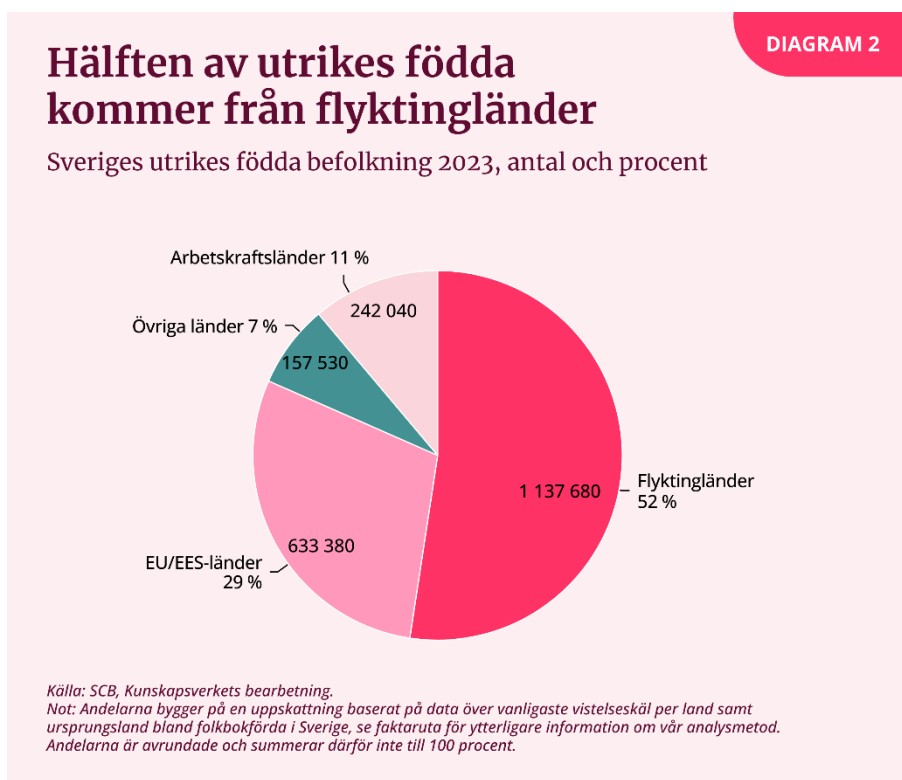
I genomsnitt är Sveriges utrikes födda yngre än de inrikes födda och de flesta bor i och nära storstäder. Som exempel, i befolkningen i arbetsför ålder (20–66 år) är mer än en av fyra (27 procent) född utomlands. I storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö är mellan var tredje och var fjärde invånare född i ett annat land än Sverige.¹

¹ I Stockholms kommun är andelen utrikes födda 26 procent, i Göteborgs kommun 30 procent och i Malmö kommun 36 procent.

1.1 Hälften av Sveriges utrikes födda kommer från typiska flyktingländer

För att belysa varifrån och varför människor har kommit till Sverige kombinerar vi statistik över vistelseskäl och ursprungsland. Våra beräkningar visar då att hälften av dagens utrikes födda har invandrat från typiska flyktingländer.

- **Flyktingrelaterad invandring** – de som är födda i länder från vilka många har flytt under en viss period, det kan gälla både flyktingar och anhöriga. Cirka 1,1 miljoner människor är födda i typiska flyktingländer. De fem största ursprungsländerna i den här gruppen är Syrien, Irak, Iran, Somalia och Afghanistan.
- **EU-relaterad invandring** – här ingår de som är födda i dagens EU- och EES-länder och som därmed har rätt att bo, arbeta och studera i Sverige. En knapp tredjedel av de utrikes födda i Sverige, cirka 633 000 personer, är födda i övriga EU/EES, varav de flesta i Finland, Polen, Tyskland, Norge och Danmark.
- **Arbetskraftsrelaterad invandring** – de som är födda i länder från vilka relativt många har fått tillstånd att arbeta i Sverige, det kan gälla arbetstagare och anhöriga. Cirka 11 procent, eller 242 000

personer, kommer från arbetskraftsländer, de största ursprungsländerna här är Indien, Kina, Pakistan, USA och Vietnam.

- **Övrig invandring** – de som är födda i länder från vilka ingen typ av uppehållstillstånd har dominerat de senaste åren. Cirka 7 procent av de utrikes födda, cirka 157 500 personer kommer från det vi kallar övriga länder. De största ursprungsländerna i den här gruppen är Thailand, Bangladesh, Marocko, Egypten och Peru.

SÅ HAR VI GJORT ANALYSEN

De utrikes födda som bor i Sverige i dag har kommit över lång tid, under olika regelverk och av olika orsak. Det gör att den tillgängliga statistiken behöver bearbetning för att i den här rapporten visas på ett begripligt sätt.

Vi delar här in ursprungsländer i fyra grupper: flyktingländer, EU/EES-länder, arbetskraftsländer samt övriga länder. Beräkningen är gjord med en kombination av data framför allt från Statistiska centralbyrån, SCB. Källor står under respektive diagram.

Uppdelningen är gjord utifrån de huvudsakliga vistelseskäl som ges. Ett är flyktingskäl. Ett annat är rätten för EU-medborgare att bo, arbeta och studera i Sverige. Ett tredje är tidsbegränsade arbets- eller studietillstånd för personer från länder utanför EU. Ett fjärde skäl är anknytning – att man flyttar till någon i Sverige, det kan vara till någon som är utrikes eller inrikes född.

Poängen med vår bearbetning är dels att bättre förstå en relativt stor grupp som inte har registrerade vistelseskäl (här ingår många EU-länder), dels att bättre förstå en annan relativt stor grupp som är anhöriga (här ingår personer från arbetskraftsländer, flyktingländer och övriga länder).

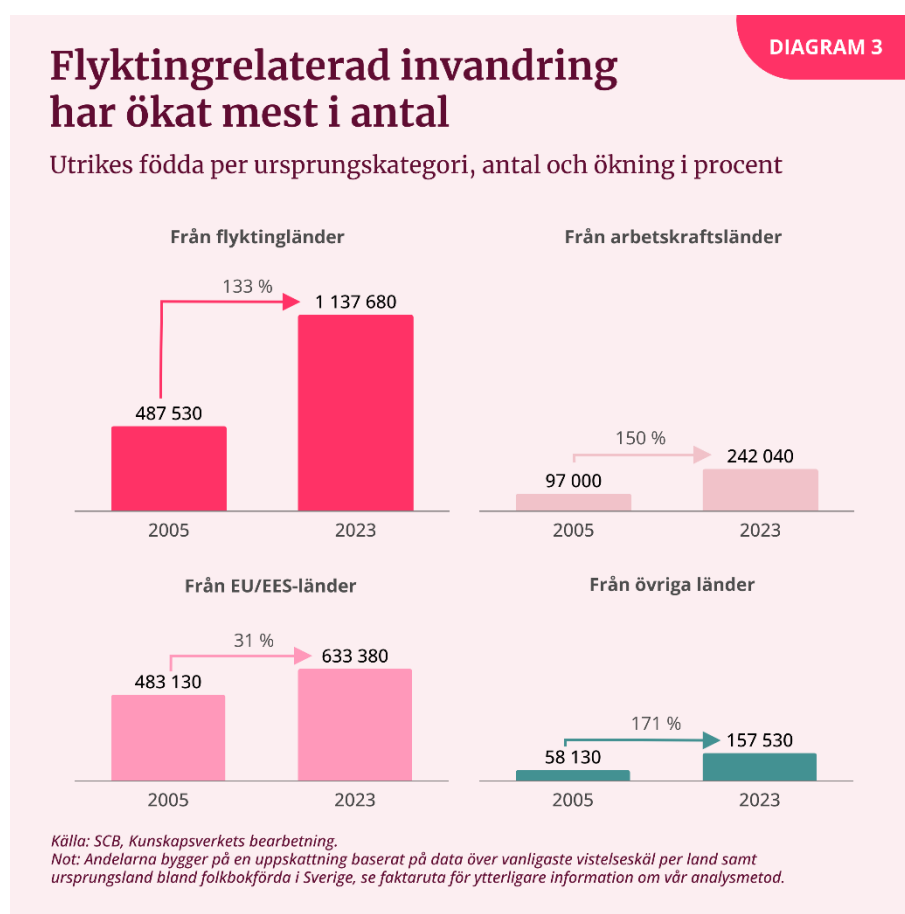
Metoden ger en rimlig uppskattning, även om den inte är exakt. Vi är medvetna om att vissa från dagens EU-länder kan ha kommit som flyktingar, medan vissa från flyktingländer kan komma som arbetskraft. För att säkra tillförlitligheten i beräkningarna har vi gjort jämförelser mellan olika källor och övriga referenser

Statistiken 2005–2023 över antal invandrade per medborgarskap och grund för bosättning samt folkmängd i Sverige hämtas från SCB. För att fånga invandrarströmmar före 2005 kompletterar vi med data över migration per land från UNHCR, FN:s flyktingorgan.

De senaste två decennierna har präglats av åren runt 2015, då många fler kom till Sverige från flyktingländer.

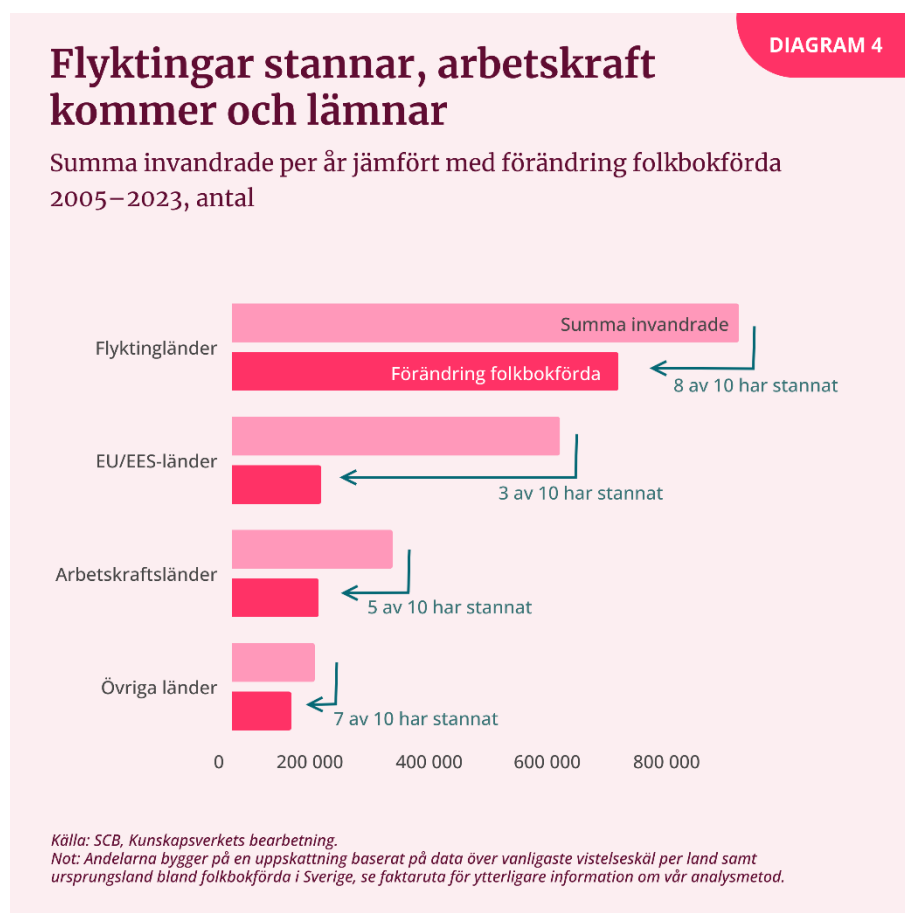
Totalt har gruppen utrikes födda i flyktingländer växt med cirka 650 000 personer sedan 2005, en ökning med drygt 130 procent. Det innebär att lite mer än hälften av dessa personer har kommit till Sverige de senaste 20 åren.

Gruppen personer som är födda i övriga EU är 150 000 fler i dag än 2005, en ökning med cirka 31 procent. Eftersom denna grupp har växt långsammast minskar dess andel av utrikes födda i Sverige, medan övriga grupper har ökat sina andelar.

En viktig skillnad mellan dem som kommer som flyktingar till Sverige och övriga är att flyktingar i genomsnitt stannar längre. Från flyktingländer var 8 av 10 som kommit sedan 2005 stannat, medan mer än hälften från arbetskraftsländer och EU har utvandrat igen.

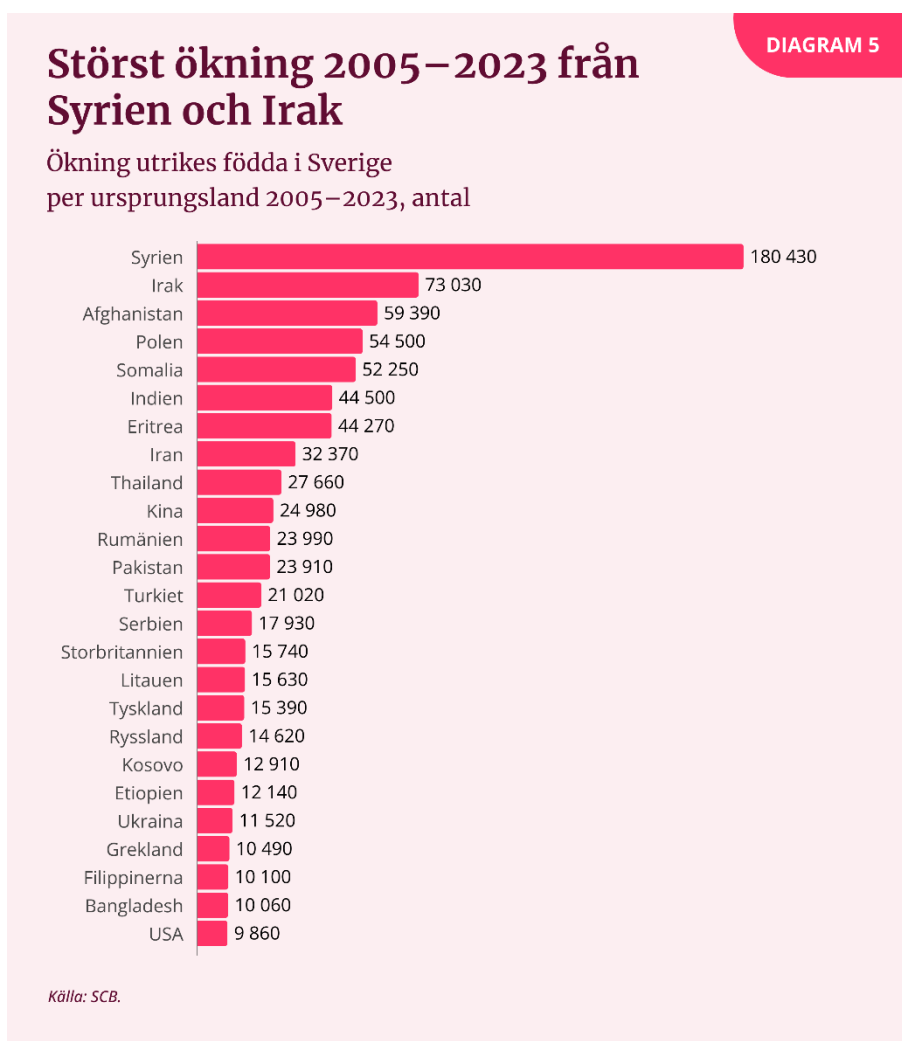
Skillnaden i rörlighet bidrar till att förklara varför flyktingrelaterad invandring har ökat mer som andel av befolkningen än övrig invandring. Flyktinginvandring påverkar därmed befolkningens sammansättning under längre tid.

1.2 Dagens flyktingländer skiljer sig mer från Sverige än tidigare

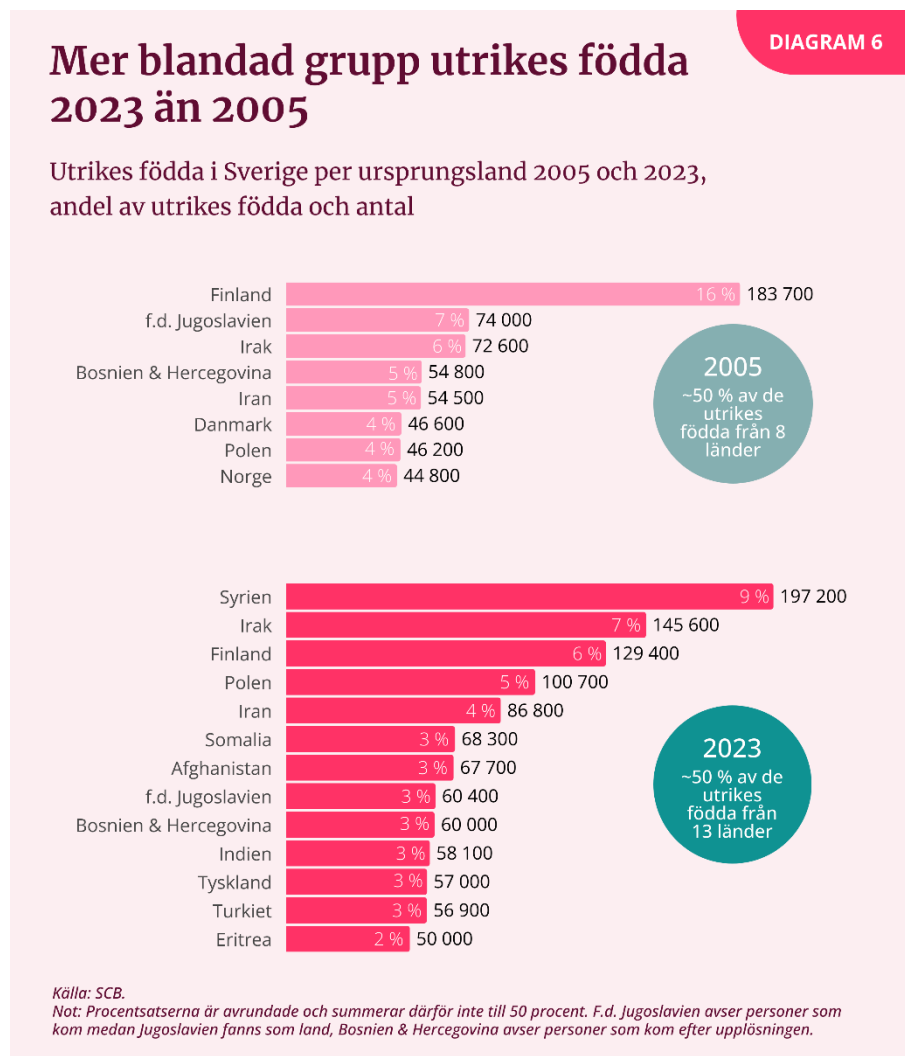
De senaste 20 åren har fler invandrat från länder som ligger längre från Sverige geografiskt, ekonomiskt, politiskt och kulturellt och parallellt har gruppen utrikes födda blivit mer blandad än tidigare.

Av de utrikes födda som har kommit till Sverige sedan 2005 är fyra av tio från de krigsdrabbade flyktingländerna Syrien, Irak, Afghanistan, Somalia och Eritrea. Samtidigt har även Indien blivit ett viktigt ursprungsland för arbetskraft, vilket syns i diagram 5.

Utvecklingen sedan 2005 har ändrat sammansättningen i gruppen utrikes födda i Sverige. År 2005 kom drygt hälften av de utlandsfödda från åtta länder, varav sex låg i Europa. I dag kommer drygt hälften från 13 länder i tre världsdelar: sex i Europa, fem i Asien och två i Afrika.

De två största ursprungsländerna 2005 var Finland och forna Jugoslavien, där det senare var ett flyktingområde i Europa under 1990-talet. I dag har Syrien och Irak kommit att bli de två största ursprungsländerna för utrikes födda i Sverige.

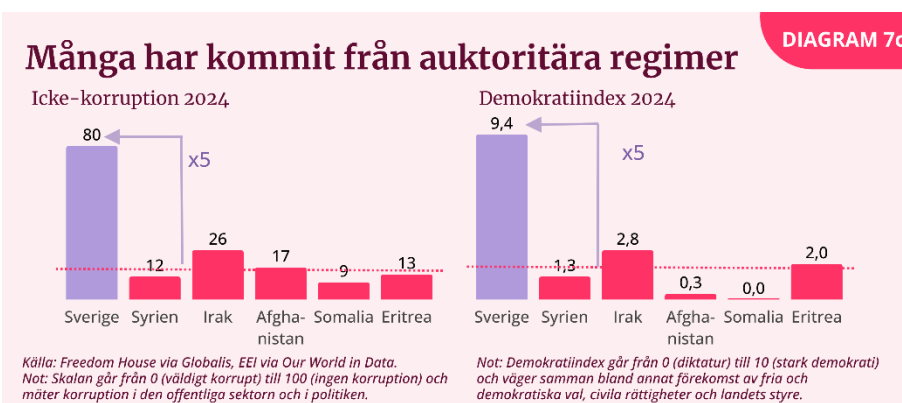
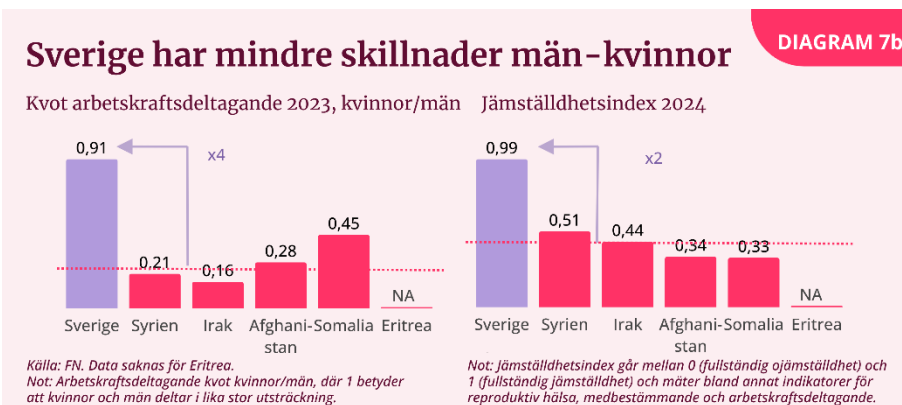
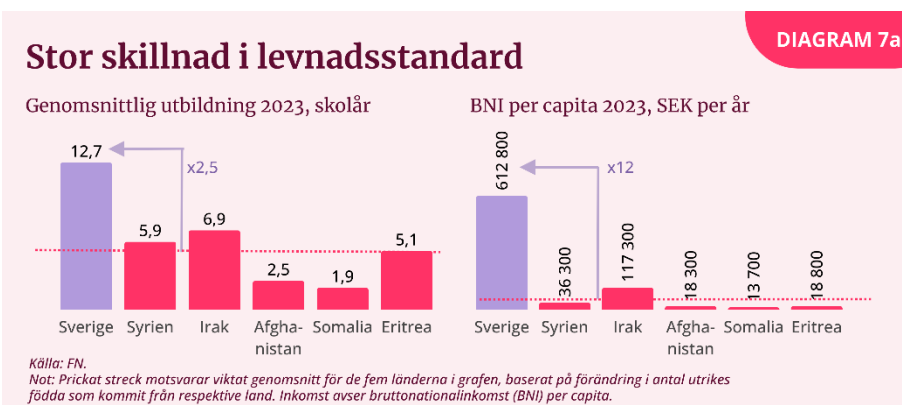
Fler i gruppen utrikes födda kommer alltså från länder som geografiskt ligger längre från Sverige än tidigare stora ursprungsländer. Flera ligger också längre ifrån Sverige ekonomiskt, kulturellt och politiskt.

I internationella jämförelser sticker Sverige ut som ett höginkomstland med högt utbildad arbetskraft, individualistiska värderingar och starka demokratiska institutioner. Det utgör en skillnad gentemot länder från vilka många har kommit sedan 2005, vilket exemplifieras nedan.

I diagrammen 7a-c visas indikatorer för Sverige och de fem flyktingländer varifrån flest har kommit de senaste 20 åren. Till exempel syns att den genomsnittliga utbildningstiden i Sverige är dubbelt så lång

som i Syrien och Irak.² Den ekonomiska standarden i Afghanistan, Somalia och Eritrea är mycket låg i jämförelse.

En jämförelse visar också att Sverige är annorlunda när det gäller jämställdhet mellan könen, till exempel är det en relativt stor andel kvinnor som yrkesarbetar. Det syns också betydande skillnader när det gäller samhällliga institutioner och graden av demokrati.

² Här visas fullbordade skolår för alla över 25 år. Ett annat mått är förväntat antal skolår bland dagens unga, vilket är högre för samtliga länder. I exempelvis Sverige är antalet förväntade skolår 19, i Irak 12,4 år och i Somalia 7,5 år.

Utvecklingen innebär alltså att en större andel av Sveriges utrikes födda har kommit från länder med låga inkomster, lägre jämställdhet mellan kvinnor och män samt mer auktoritära styrelseskick.

Diagrammen ovan utgör exempel, men även för hela gruppen utrikes födda syns en förändring. Enligt FN:s index för levnadsstandard kommer en dryg tredjedel (35 procent) av dagens utrikes födda från länder med låg levnadsstandard – en fördubbling från 17 procent 2005.

Även om personer som invandrar till Sverige inte fullt ut speglar befolkningen eller styret i sina ursprungsländer, är skillnaderna i bakgrund tydliga mellan de senaste årens och tidigare invandring.

MER OM LEVNADSSTANDARD

Som komplement till de fyra grupperna av ursprungsländer utifrån vistelseskäl (flykting-, EU/EES-, arbetskraft- och övriga länder) så använder vi i denna rapport ett FN-index som tas fram regelbundet för att jämföra levnadsstandard mellan olika länder och över tid.

FN:s Human Development Index (HDI) mäter resultat inom tre grundläggande områden: förväntad livslängd, genomsnittlig utbildning och inkomst (BNI per invånare). Resultaten viktas till ett index där 1 är högst och 0 är lägst.

På svenska kallas HDI ibland för index för mänsklig utveckling, vi använder här termen levnadsstandard. För att förenkla sorterar vi sedan länderna i tre HDI-grupper: hög standard (värden över 0,9), medelstandard (värden mellan 0,7 och 0,9) och låg standard (värden under 0,7).

Vi använder här värden för 2023. I stort sett samtliga länder har de senaste åren förbättrat sin levnadsstandard. Flyktingländerna återfinns i grupperna låg- och medelstandard, EU/EES-länder i grupperna hög- och medelstandard medan arbetskraftsländer är jämnt fördelade mellan samtliga tre HDI-kategorier.

Levnads-standard	Vilken typ av länder ingår?	De fem största ursprungsländerna i gruppen
Hög	Ett HDI-index över 0,9. Cirka 15 procent av världens befolkning bor i den här typen av länder.	Finland, Tyskland, Norge, Danmark, Storbritannien
Medel	Ett HDI-index mellan 0,7-0,9. Cirka 45 procent av världens befolkning bor i den här typen av länder.	Polen, Iran, f.d. Jugoslavien, Bosnien & Hercegovina, Turkiet
Låg	Ett HDI-index under 0,7. Cirka 40 procent av världens befolkning bor i den här typen av länder.	Syrien, Irak, Somalia, Afghanistan, Indien

2. HUR GÅR DET FÖR SVERIGES UTRIKES FÖDDA?

I denna andra del undersöker vi hur det går för Sveriges utrikes födda genom att belysa några områden för att förstå om skillnaderna gentemot inrikes födda är stora eller små, ökar eller minskar.

För att analysera integration brukar forskare och experter utgå från olika dimensioner där några vanliga är: socioekonomisk integration, kulturell integration samt legal/politisk integration.

Socioekonomisk integration handlar om sysselsättning och inkomster, kulturell integration om språk, traditioner och delaktighet i samhället. Legal/politisk integration handlar om medborgerska rättigheter.

Fyra områden som brukar anses viktiga i Sverige och som vi fokuserar på i det som följer är:

2.1

Möjligheten till egen försörjning. *Bland utrikes födda i arbetsför ålder jobbar en större andel än tidigare, trots det är fler till antalet i ekonomiskt utanförskap och 1 av 3 är inte egenförsörjande.*

2.2

Förutsättningar på arbetsmarknaden i form av språk och utbildning. *Kort utbildning och svaga språkkunskaper utgör två hinder på arbetsmarknaden. Ungefär 1 av 3 utrikes födda har otillräckliga kunskaper i svenska, fler till antalet än för 20 år sedan.*

2.3

Kulturella skillnader såsom värderingar och religion. *Skillnaderna i kulturell bakgrund mellan Sveriges utrikes och inrikes födda är större än tidigare.*

2.4

Medborgarskap och demokratisk delaktighet. *En majoritet av de utrikes födda är svenska medborgare, samtidigt finns ett gap i demokratiskt deltagande.*

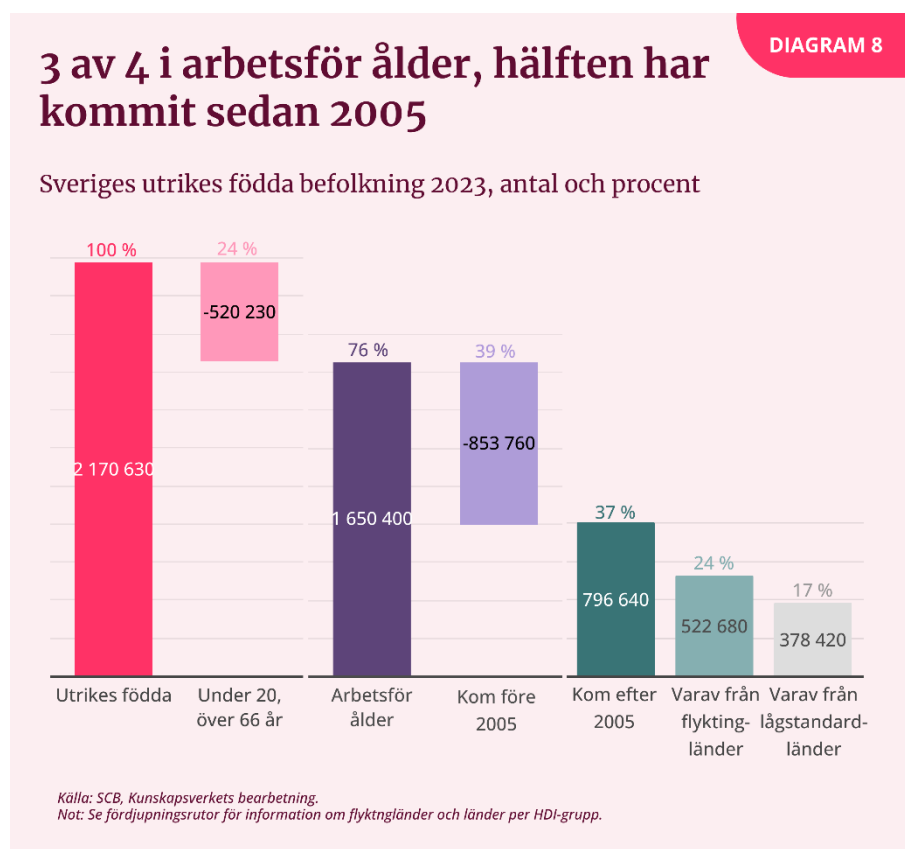
Integration är en komplex process och det finns förstås flera aspekter av betydelse. Boendesituationen är en sådan, liksom kriminalitet. Frågor om brottslighet har Kunskapsverket redan analyserat i rapporten *Färre, men värre*, och de behandlas därför inte här. Både boende och kriminalitet påverkas dessutom av socioekonomiska faktorer såsom inkomst, vilket vi går igenom i detalj här.

2.1 Större andel jobbar, trots det är fler i ekonomiskt utanförskap och 1 av 3 är inte egenförsörjande

På arbetsmarknaden har skillnaderna i genomsnitt minskat mellan inrikes och utrikes födda de senaste åren. Trots det finns en större grupp än tidigare som har svårt att få jobb eller som väljer att stå utanför arbetsmarknaden och som därmed inte har egen försörjning.

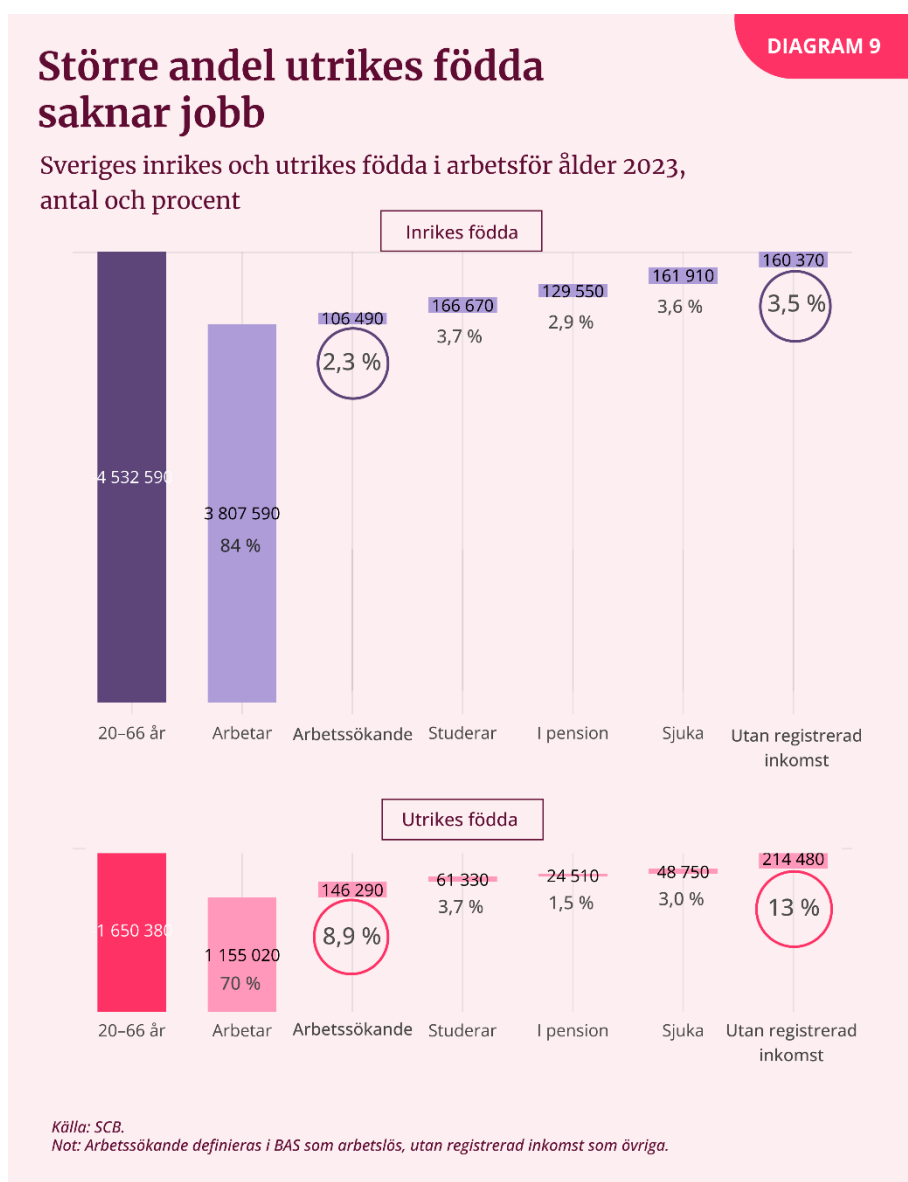
När vi tittar på arbetsmarknaden fokuserar vi på befolkningen i arbetsför ålder. Som en påminnelse bor 2,2 miljoner utrikes födda i Sverige. Cirka tre fjärdedelar av dessa (1,7 miljoner) är mellan 20 och 66 år, det vill säga i arbetsför ålder. Det är en högre andel än bland den inrikes födda befolkningen där bara hälften är i arbetsför ålder.

Av de utrikes födda 20–66 år har nästan hälften (knappt 800 000 människor) kommit till Sverige efter 2005. Drygt 520 000 av dem har kommit från flyktingländer och nästan 380 000 har kommit från länder med låg levnadsstandard.

Att ha ett arbete är en central del i svensk ekonomi och de flesta i arbetsför ålder jobbar, oavsett ursprung. Men, bland utrikes födda är andelen som jobbar mindre. Bland inrikes födda män och kvinnor i arbetsför ålder arbetar cirka 84 procent, bland utrikes födda 70 procent.

Gapet består av två komponenter. Den ena är att andelen arbetslösa är högre bland utrikes födda (8,9 procent jämfört med 2,3 procent bland inrikes födda).³ Den andra är att andelen som står utanför arbetsmarknaden utan att studera eller söka jobb också är högre bland utrikes födda (13 procent jämfört med 3,5 procent bland inrikes födda).

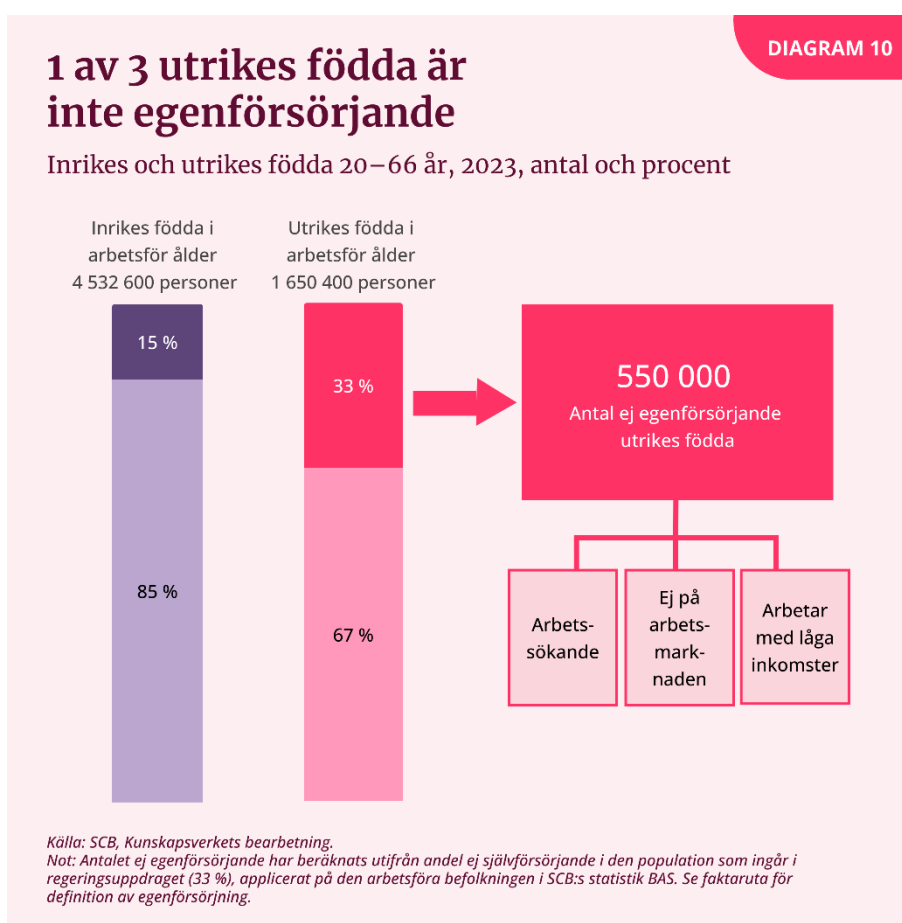

³ "Andelen arbetslösa" beräknas på hela befolkningen 20-66 år och är därför något lägre än "arbetslösheten", som är en andel av arbetskraften.

Att relativt färre jobbar innebär att relativt färre har en egen inkomst. Bland inrikes födda är det 85 procent som har egen försörjning, jämfört med 67 procent bland utrikes födda.

Det betyder att 33 procent av de utrikes födda, eller var tredje person i arbetsför ålder, inte är egenförsörjande. Bland dem som har kommit till Sverige sedan 2005 är andelen högre: 37 procent.

En del av dem som inte är egenförsörjande är arbetslösa och söker jobb, en del står utanför arbetsmarknaden. Men också bland dem som arbetar finns de som inte har tillräckliga inkomster för att räknas som egenförsörjande.

I det som följer går vi igenom dessa tre grupper: de arbetssökande, de som står utanför arbetsmarknaden och de som jobbar utan att komma upp i tillräckliga inkomster.

- **Arbetssökande.** Andelen arbetslösa är fyra gånger högre bland utrikes än bland inrikes födda och siffrorna visar att det är svårast för flyktingar från fattiga flyktingländer att hitta jobb.

- **Utanför arbetsmarknaden.** *Andelen utrikes födda som varken arbetar eller söker jobb aktivt är tydligt högre än bland inrikes födda, det gäller både dem som kommer från arbetskraftsländer och flyktingländer.*
- **Låga inkomster.** *Bland de utrikes födda som arbetar är det cirka 14 procent som ändå har för låga inkomster för att räknas som egenförsörjande, en dubbelt så hög andel som bland inrikes födda.*

VAD VI MENAR MED EGENFÖRSÖRJNING

Som komplement till sysselsättning tittar vi också på inkomstnivåer. Det eftersom sysselsättningsmättet omfattar de som arbetar mycket få timmar och därmed kanske inte får tillräckliga inkomster för egenförsörjning.

Vi använder SCB:s statistik som anger tre inkomstbasbelopp per år som en gräns för självförsörjning. I dessa inkomster ingår bruttolön, närings- och kapitalinkomster, inkomstrelaterad pension och vissa arbetsrelaterade transfereringar som sjuk- och föräldrapenning. Exempel på transfereringar som inte ingår är försörjningsstöd, studiebidrag och bostadsbidrag.

Gränsen på tre inkomstbasbelopp ligger över nivån för ekonomiskt bistånd, något under Konsumentverkets beräknade nivå för skäliga levnadskostnader och innebär enligt regeringens riktlinjer* att i stort sett alla heltidsarbetande med kollektivavtalade löner räknas som självförsörjande.

År 2025 motsvarade gränsen 241 800 kronor före skatt per år eller 20 150 kronor per månad. För 2023, sista året i vår analys, motsvarade gränsen 18 575 kronor per månad.

**Regeringens proposition 2023/24:100*

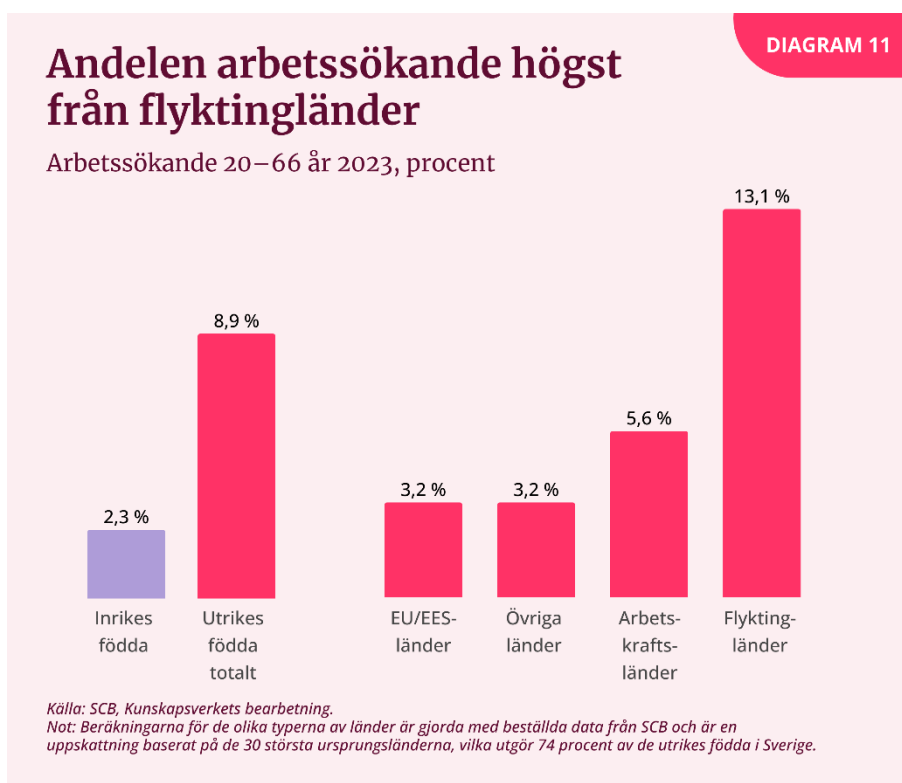
2.1.1 Arbetssökande: fyra gånger högre andel arbetslösa bland utrikes än bland inrikes födda

Gapet är stort mellan inrikes och utrikes födda när det gäller andelen arbetslösa, det vill säga de som inte arbetar och som letar efter jobb.

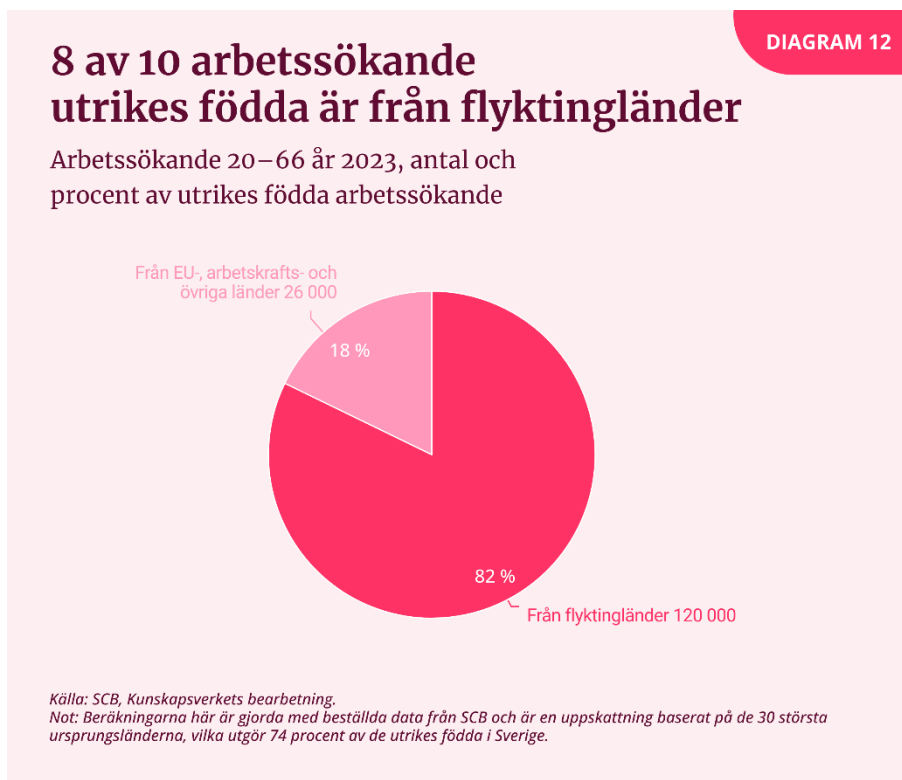
Andelen arbetssökande i åldrarna 20–66 år är bara 2,3 procent bland inrikes födda, jämfört med 8,9 procent bland utrikes födda.

Bland personer från EU-länder och övriga länder är andelen nästan lika låg som bland inrikes födda.

Siffrorna visar att det är svårare för flyktingar och deras anhöriga att hitta jobb, bland personer från flyktingländer ligger andelen arbetssökande på cirka 13 procent. Andelen är högst för dem från relativt fattiga flyktingländer: cirka 17 procent.

Av samtliga 146 000 utrikes födda som aktivt söker arbete kommer 8 av 10 från flyktingländer. Av dessa är 6 från länder med låg levnadsstandard och som nämnt är det länder från vilka många har kommit de senaste åren.

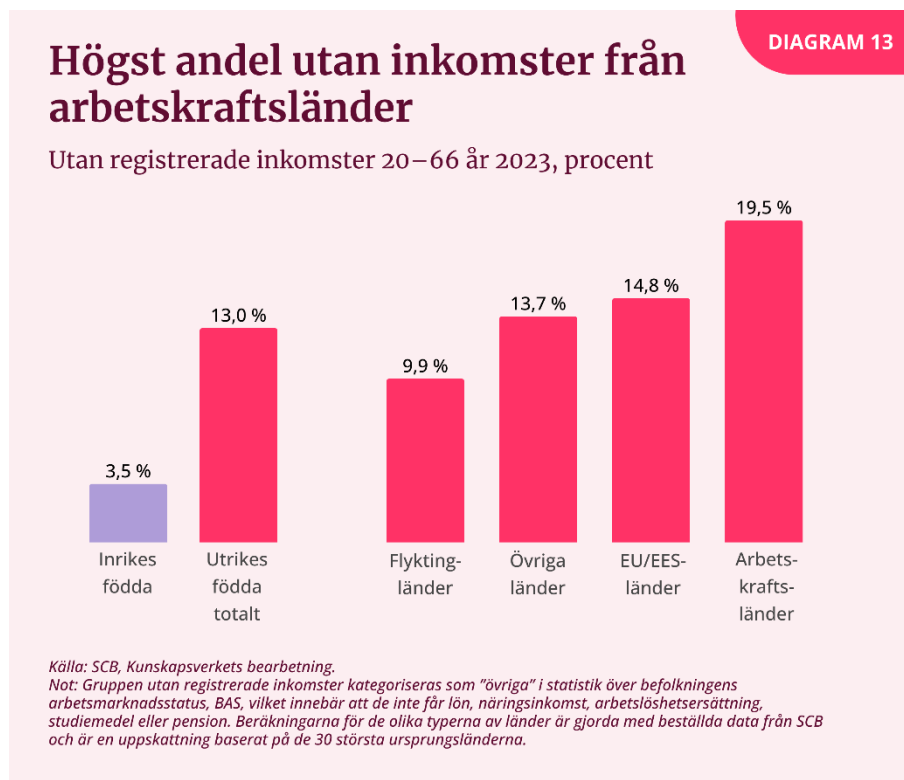

2.1.2 Utanför arbetsmarknaden: högre andel utrikes än inrikes födda varken arbetar eller söker jobb

Det finns också ett gap mellan inrikes och utrikes födda när det gäller dem som varken arbetar eller söker jobb.

Cirka 13 procent av utrikes födda i arbetsför ålder, motsvarande 210 000 personer, varken arbetar eller söker jobb aktivt. Det trots att de inte heller studerar, är pensionerade eller sjuka. Det kan jämföras med 3,5 procent bland inrikes födda.

Dessa personer som varken arbetar eller söker jobb är högre i samtliga grupper än bland inrikes födda, men andelen är högst från arbetskraftsländer. En förklaring är att de som kommer för att arbeta tar med sig familjemedlemmar som inte arbetar.⁴

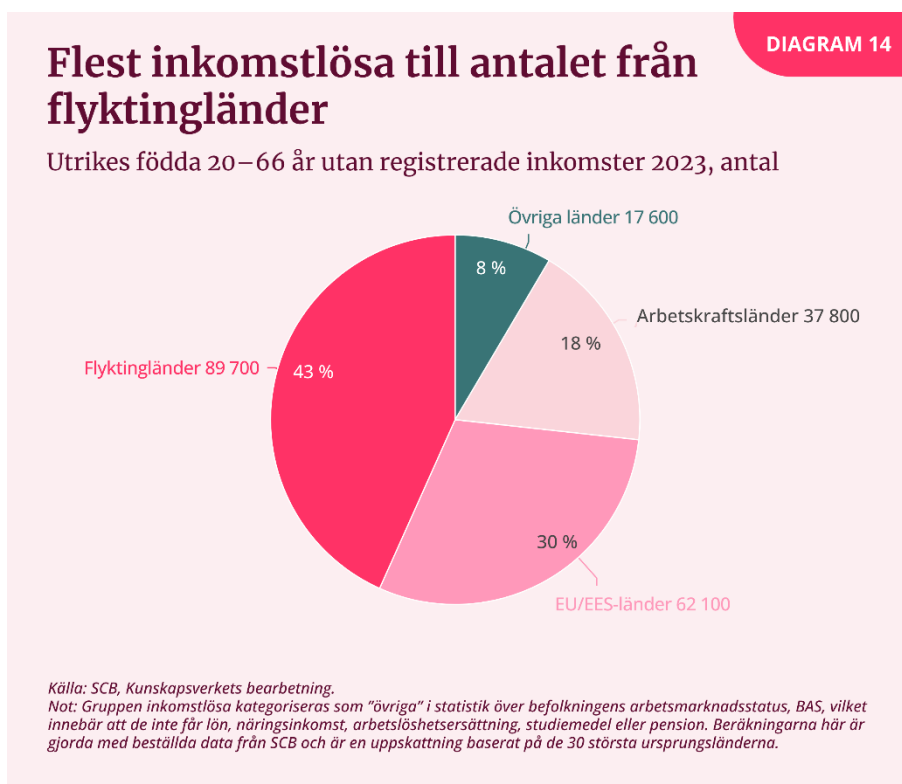
Detta är personer som inte har registrerade inkomster hos myndigheter som Skatteverket och Försäkringskassan, vilket kan indikera ett socioekonomiskt utanförskap.⁵

Eftersom gruppen från flyktingländer är störst till antalet blir de emellertid flest även här, vilket visas i diagram 14.

⁴ Se SCB, "Anhöriga till arbetskraftsinvandrare från tredje land", 2025.

⁵ Avser de som inte har registrerade betalningar från varken Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten eller Skatteverket.

Cirka 4 av 10 som saknar registrerade inkomster kommer från flyktingländer. Av de resterande 6 kommer 3 från andra EU-länder, 2 från arbetskraftsländer och 1 från övriga länder.

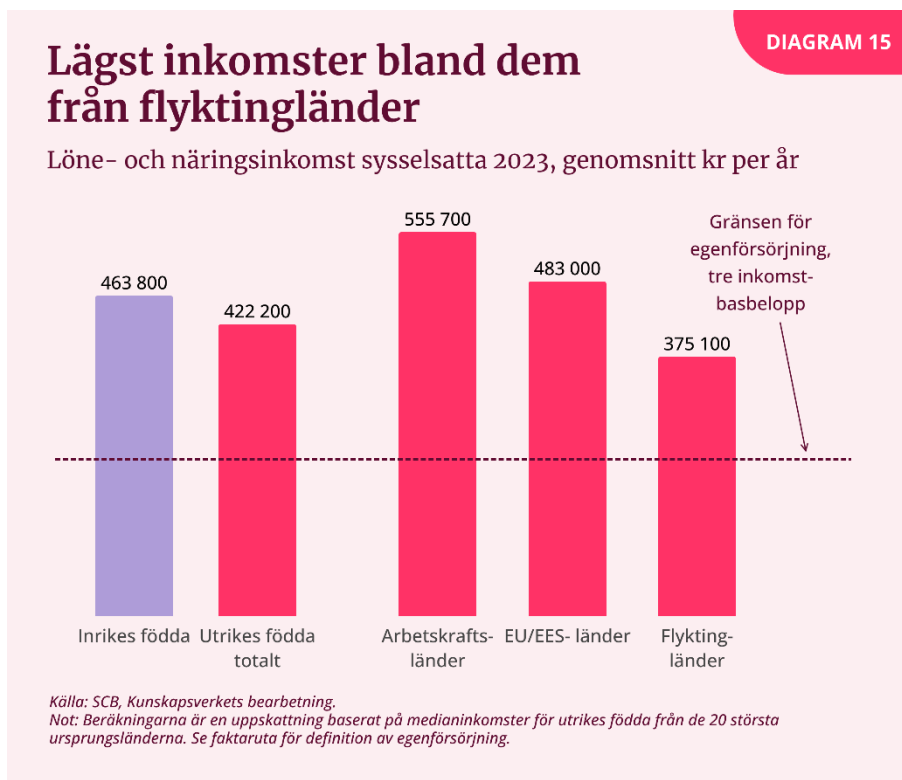

2.1.3 Inkomster: 1 av 7 sysselsatta utrikes födda har för låga inkomster för att räknas som egenförsörjande

Även bland dem som arbetar finns personer som inte kommer upp i tillräckliga inkomster för att vara egenförsörjande och det gäller en större andel utrikes än inrikes födda.

I genomsnitt har de som arbetar, både inrikes och utrikes födda, inkomster som ligger väl över gränsen för egen försörjning. Skillnaden i arbetsinkomst är inte särskilt stor mellan inrikes och utrikes födda. Den är större inom gruppen utrikes födda.

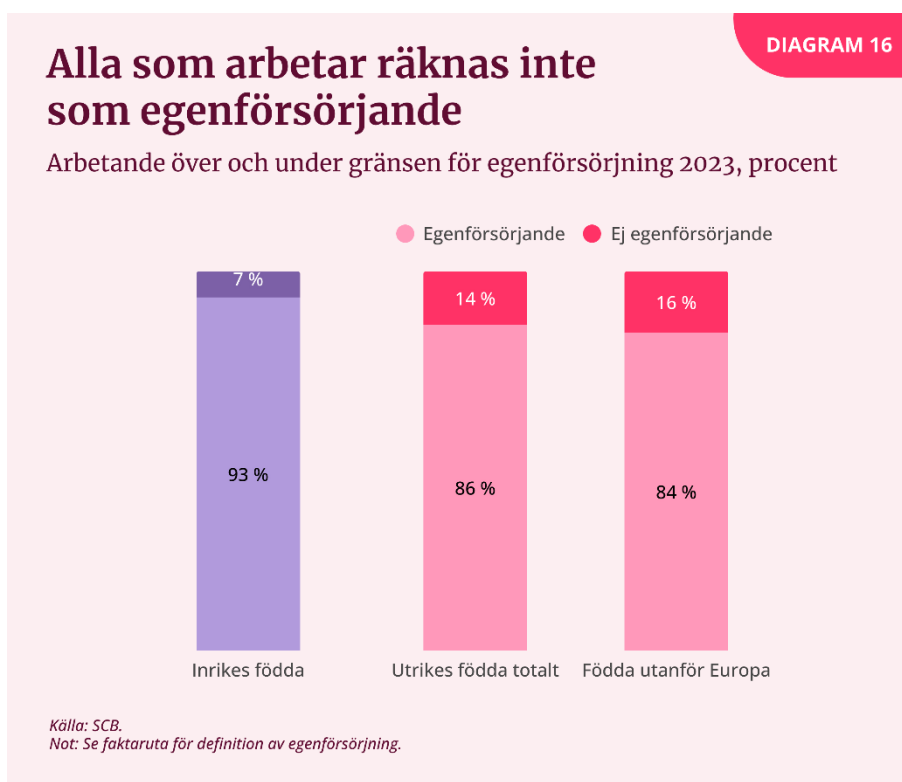
I diagram 15 syns att en genomsnittlig årsinkomst för inrikes födda ligger cirka 40 000 kronor per år över den för utrikes födda. Högst inkomster i jämförelsen har de från typiska arbetskraftsländer följt av dem från EU-länder. De från flyktingländer ligger lägst.

Genomsnitten ovan fångar emellertid inte de som jobbar utan att nå tillräckliga inkomster för egen försörjning. Av totalt 1,2 miljoner utrikes födda som är sysselsatta så gäller det 170 000 personer eller 14 procent. Det kan jämföras med 7 procent bland inrikes födda.

I statistiken över egenförsörjning kan vi inte göra uppdelningen mellan flykting-, EU/EES- och arbetskraftsländer.

Det som går att se är att bland dem från länder utanför Europa är det en något större andel som inte är egenförsörjande trots att de arbetar: 16 procent. Andelen är ännu högre bland kvinnor från länder utanför Europa: 19 procent.

Personer som är sysselsatta men ändå har mycket låga inkomster arbetar i många fall deltid. Det finns dock skillnader mellan inrikes och utrikes födda.

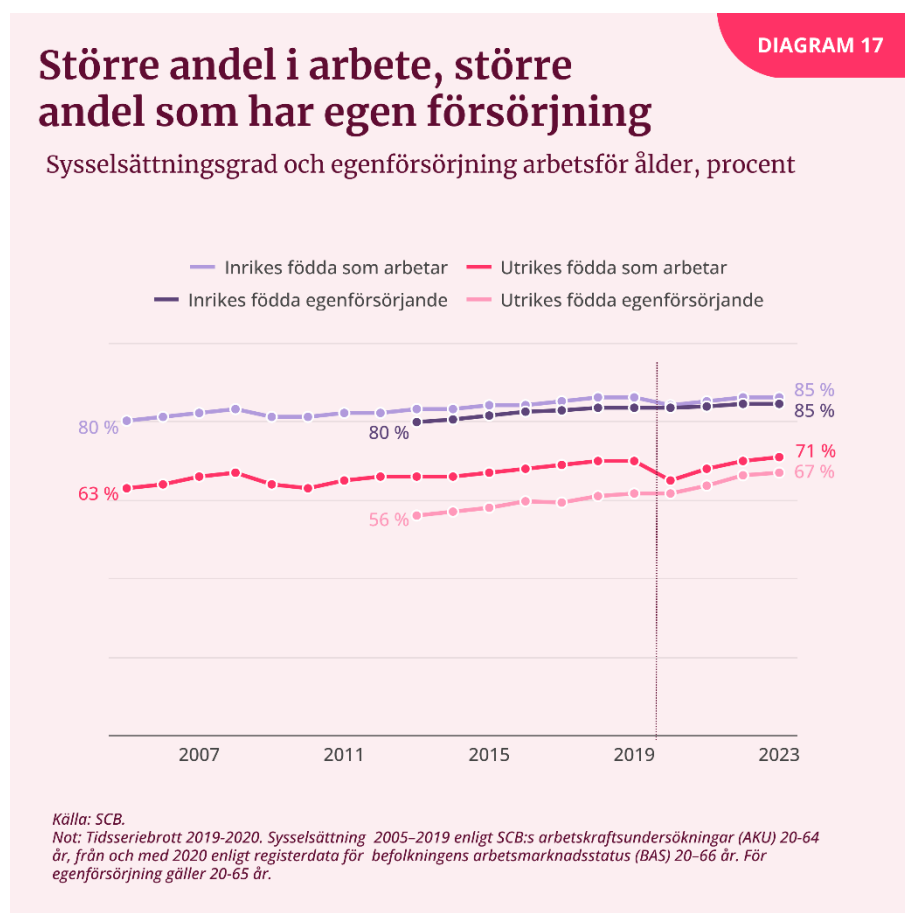
Bland Sverigefödda med låga inkomster är det vanligare att man studerar, är deltidssjukskriven eller pensionerad, och den huvudsakliga inkomsten kommer då från exempelvis studiemedel eller pension. Utrikes födda med mycket låga inkomster har oftare lön som främsta inkomstkälla.

2.1.4 Sammanfattningsvis, trots högre sysselsättning är 1 av 3 i ekonomiskt utanförskap

De senaste 20 åren har det skett en tydlig ökning av andelen utrikes födda som jobbar, men eftersom gruppen har växt är det till antalet ändå fler än tidigare som saknar arbete.

Andelen utrikes födda som arbetar har gått från cirka 63 procent år 2005 till 70 procent 2023. Det är en snabbare sysselsättningsökning än för inrikes födda.

En större andel som arbetar betyder också en större andel som har egen försörjning, vilket framgår i diagram 17. Andelen utrikes födda med inkomster som räcker för egen försörjning har ökat från drygt hälften 2013 (56 procent) till två tredjedelar 2023 (67 procent).

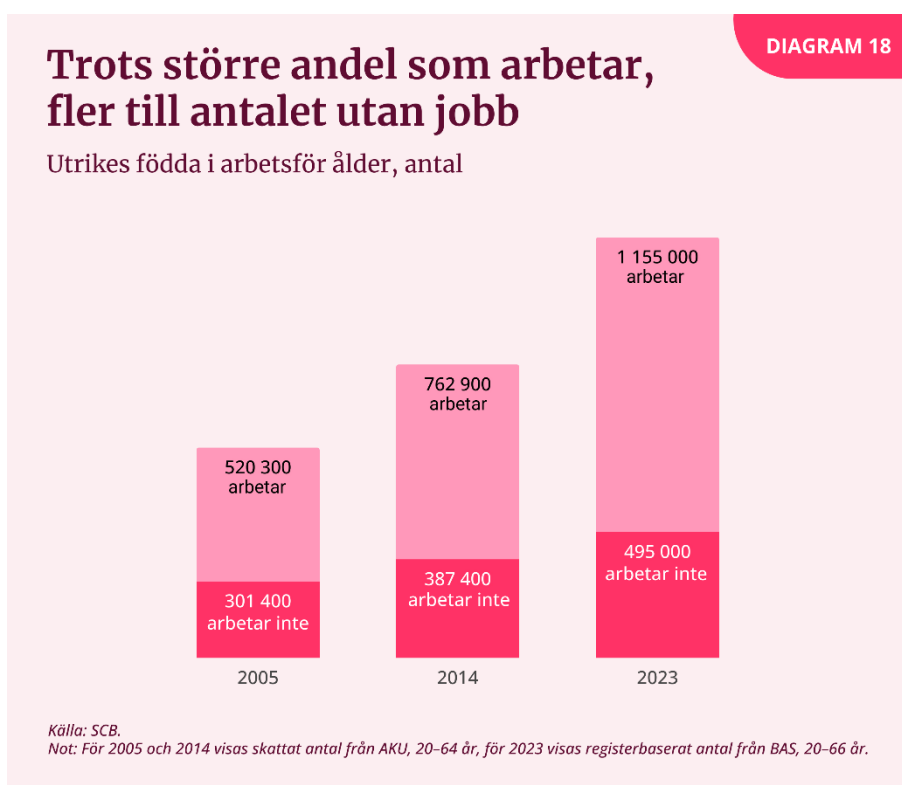

Många utrikesfödda har kommit in på arbetsmarknaden via jobb som inte kräver högre utbildning. Nästan 7 av 10 som fått jobb sedan 2014 arbetar i sektorer som maximalt kräver gymnasiekompetens. Cirka 3 av 10 har fått jobb som kräver högskolekompetens. För inrikes födda har sysselsättningen enbart ökat i sektorer som kräver högskoleutbildning.

Framför allt arbetar fler utrikes födda inom vård och omsorg och enklare tjänsteyrken. Av de utrikes födda på arbetsmarknaden jobbar i dag 1 av 4 i kommuner och regioner.

Inom vissa yrkesgrupper utgör de utrikes födda mer än en tredjedel av personalstyrkan, till exempel bland undersköterskor och vårdbiträden. I flera av dessa sektorer minskar samtidigt antalet inrikes födda.⁶

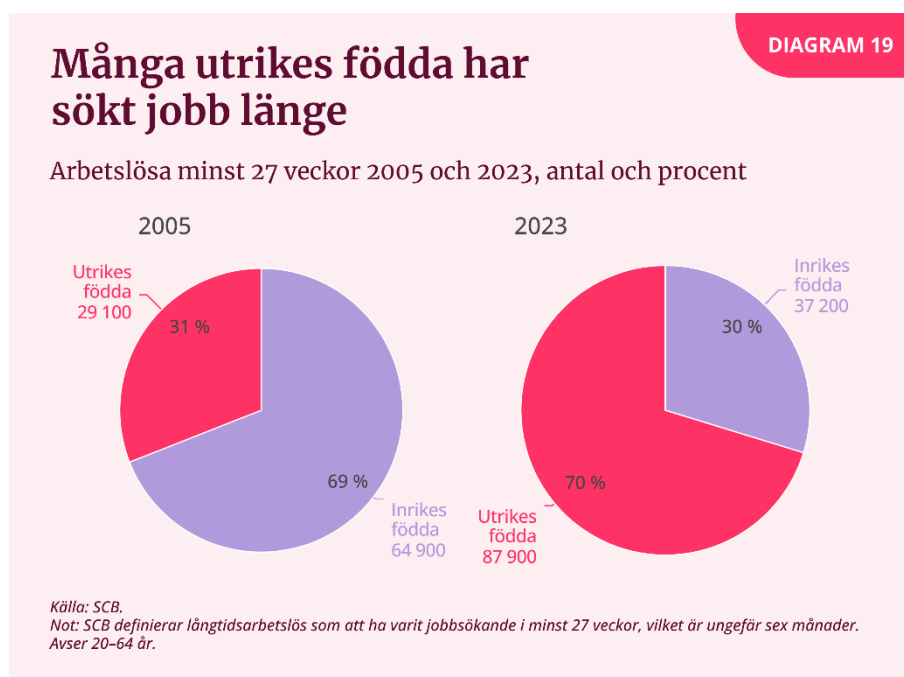
Men trots den högre *andelen* sysselsatta utrikes födda är det ändå fler till *antalet* som är arbetslösa eller står utanför arbetsmarknaden. Antalet som inte jobbar har ökat från strax över 300 000 till nästan 500 000 mellan 2005 och 2023.

⁶ För mer information, se Sveriges Kommuner och Regioner, "Utrikes födda i kommuner och regioner", 2025.

Sammanfattningsvis, av de utrikes födda som inte arbetar är det ungefär 2 av 3 som står utanför arbetsmarknaden (vilket beskrevs i avsnitt 2.1.2). Cirka 1 av 3 söker jobb och räknas därmed till de arbetslösa (beskrevs i avsnitt 2.1.1).

Av de arbetslösa utrikes födda är det i sin tur en växande grupp som har sökt jobb mer än sex månader, vilket syns i diagram 19.

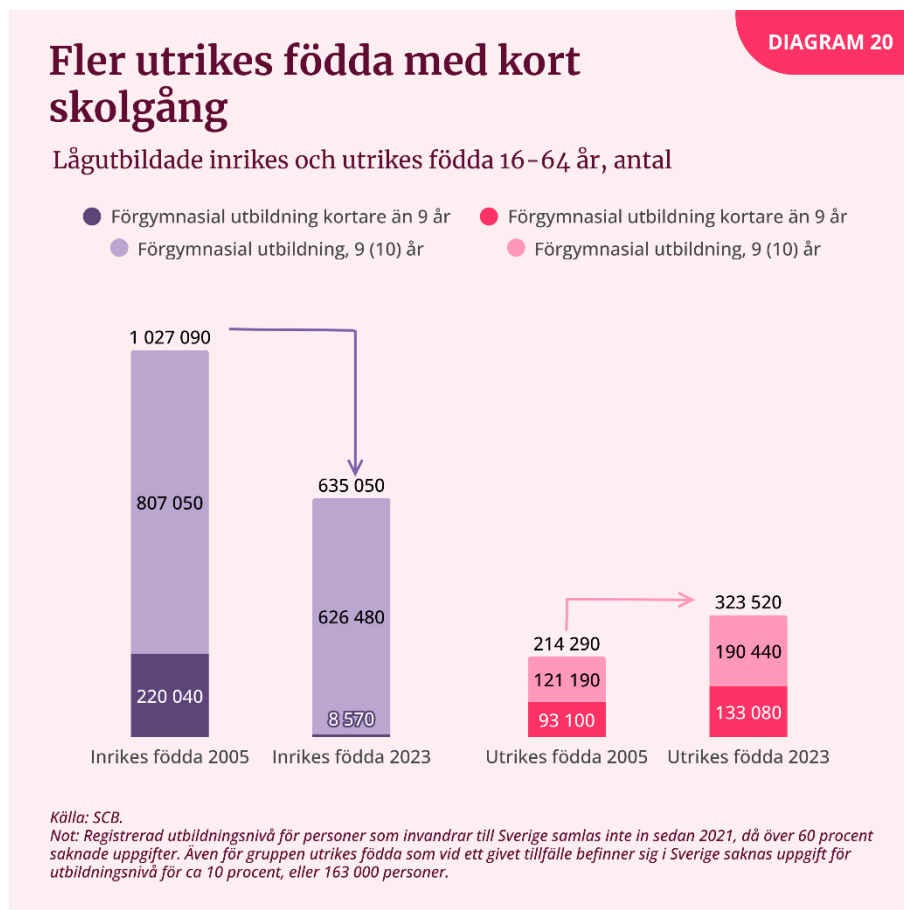
2.2 Kort utbildning, bristande kunskaper i svenska utgör hinder för integration

Två hinder på arbetsmarknaden, framför allt för dem som är utrikes födda, är avsaknad av relevant utbildning och bristande kunskaper i svenska.

Utan åtminstone gymnasieutbildning är det svårt att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Det kan också vara svårare att lära sig svenska. Språktester visar att högutbildade utrikes födda får nästan lika höga poäng på läsprov i svenska som lågutbildade inrikes födda.

I genomsnitt utbildar sig både inrikes och utrikes födda längre i dag än tidigare. Samtidigt är det en större grupp bland Sveriges utrikes än födda som fortfarande har kort skolgång: 19 procent har bara förgymnasial utbildning jämfört med 13 procent bland inrikes födda.

Det är också fler utrikes födda än tidigare till antalet som har kort skolgång. År 2005 hade cirka 214 000 personer enbart förgymnasial utbildning, år 2023 hade den gruppen växt till 323 000 personer. Av de senare har 133 000 personer mindre än nio års grundskola.

Betydelsen av språk för att delta i arbetslivet understryks i enkäter bland arbetsgivare och rekryterare. Men en tredjedel av de utrikes födda uppfyller inte kraven som ställs av arbetsmarknaden och den offentliga språkutbildningen har dokumenterat betydande brister.

En av fyra arbetsgivare svarar att bristande kunskaper i svenska är ett problem vid rekrytering.⁷ Bland rekryterare svarar 9 av 10 att svaga kunskaper i svenska är ett hinder för att anställa personer födda utanför Norden.⁸

Samtidigt bedöms en tredjedel av de utrikes födda i arbetsför ålder, drygt 560 000 personer, sakna tillräckliga läsfärdigheter i svenska för att

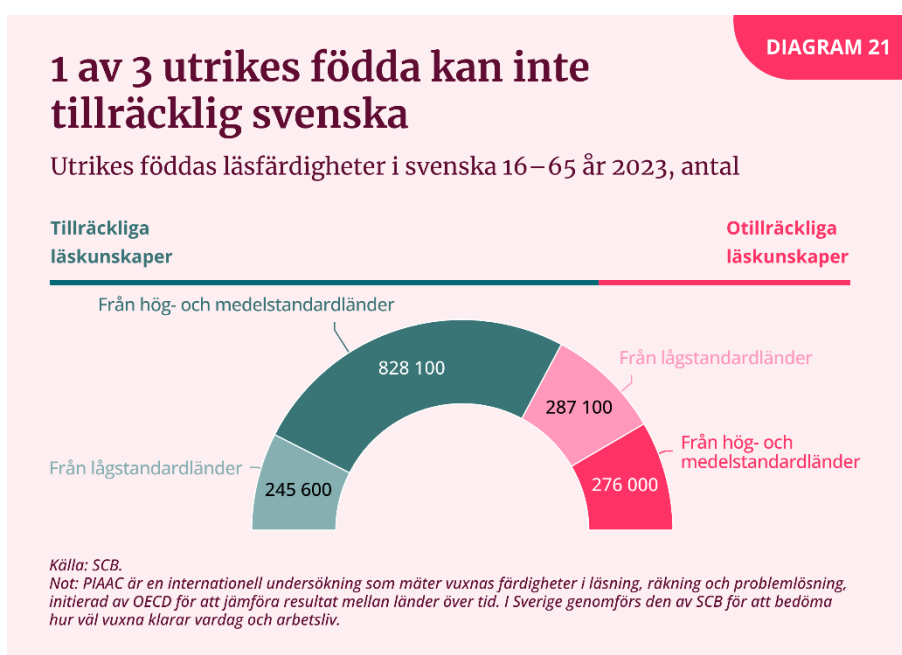
⁷ Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät, 2023/2024.

⁸ Eriksson, S. och D-O Rooth, "God svenska – vägen till arbete för utrikes födda?", 2022.

kunna delta aktivt på arbetsmarknaden.⁹ Det är en ökning med cirka 100 000 personer på tio år.

I diagrammet nedan syns att lite mer än hälften av dem med otillräckliga läsfärdigheter kommer från länder med låg utbildningsnivå (287 100 personer).

Även om svaga språkkunskaper inte hindrar samtliga från att arbeta visar statistiken att en lägre andel har jobb bland dem med sämre läsfärdigheter. Bara hälften av dem med lägst kunskapsnivåer har en heltidsanställning, jämfört med 2 av 3 av dem med högre kunskaper.¹⁰

För många utrikes födda börjar svenskinläringen inom den kommunala vuxenutbildningen: ”svenska för invandrare” (sfi), där det totala antalet elever har mer än fördubblats sedan 2005.

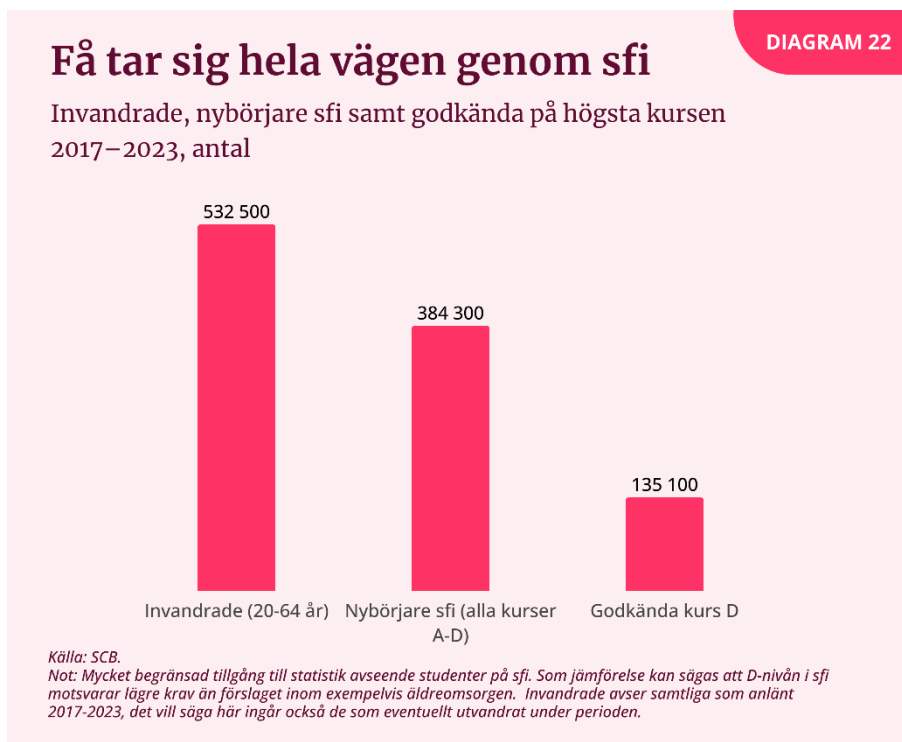
En övergripande observation är att det saknas samlade och enhetliga data om sfi, något som också har påpekats i utredningar de senaste åren.¹¹ Det som vår sammanställning ändå visar är att många avbryter i förtid och att få tar sig hela vägen till sista kursen.

⁹ Resultat från PIAAC (Programme for International Assessment of Adult Competencies), OECD, 2023.

¹⁰ För mer, se SCB, ”Utbildning och arbete bland utrikes födda”, 2025.

¹¹ För mer om sfi, se till exempel KLIVA-utredningen (SOU 2020:66) och sfi-pengs-utredningen (SOU 2022:17).

Om vi zoomar in på åren 2017–2023 påbörjade då drygt 384 000 elever en kurs inom sfi. Under samma period var det bara en tredjedel så många som avslutade den sista nivån som ska motsvara funktionell självständighet i svenska.

Vi kan också se att en mycket liten andel av de godkända har gått de kurser som riktas till lågutbildade, bara cirka 3 procent. Nästan två tredjedelar av de godkända (64 procent) har gått kurser som riktas till personer med mycket studievana.

Det är kommunerna som tillhandahåller sfi och hur det görs skiljer sig inom landet. Skolinspektionens senaste granskning visade på betydande brister där 24 av 30 verksamheter inte uppfyllde kvalitetskriterierna.¹²

2.3 Skillnaderna i kulturell bakgrund är större än tidigare

I det här avsnittet visar vi en del av den data som finns kring kultur och värderingar, där det framgår att Sverige skiljer sig från andra länder.

Vi utgår bland annat från World Values Survey, ett globalt nätverk av forskare som i över 40 års tid har genomfört intervjuer i olika länder för

¹² Skolinspektionen, "Redovisning av regeringsuppdrag", 2024.

att förstå kulturella skillnader mellan regioner.

I diagram 23 syns Sveriges och andra länders placering på World Values Surveys kulturkarta utifrån sammanvägda intervjusvar där Sverige (och även de övriga nordiska länderna) skiljer sig stort från övriga världen.

Kartan visar hur länder placerar sig vad gäller religiösa/sekulära värderingar längs ena axeln och patriarkala/frihetliga värderingar längs den andra. De nordiska länderna karaktäriseras av en kombination av relativt låg religiositet och mycket hög individualism.¹³

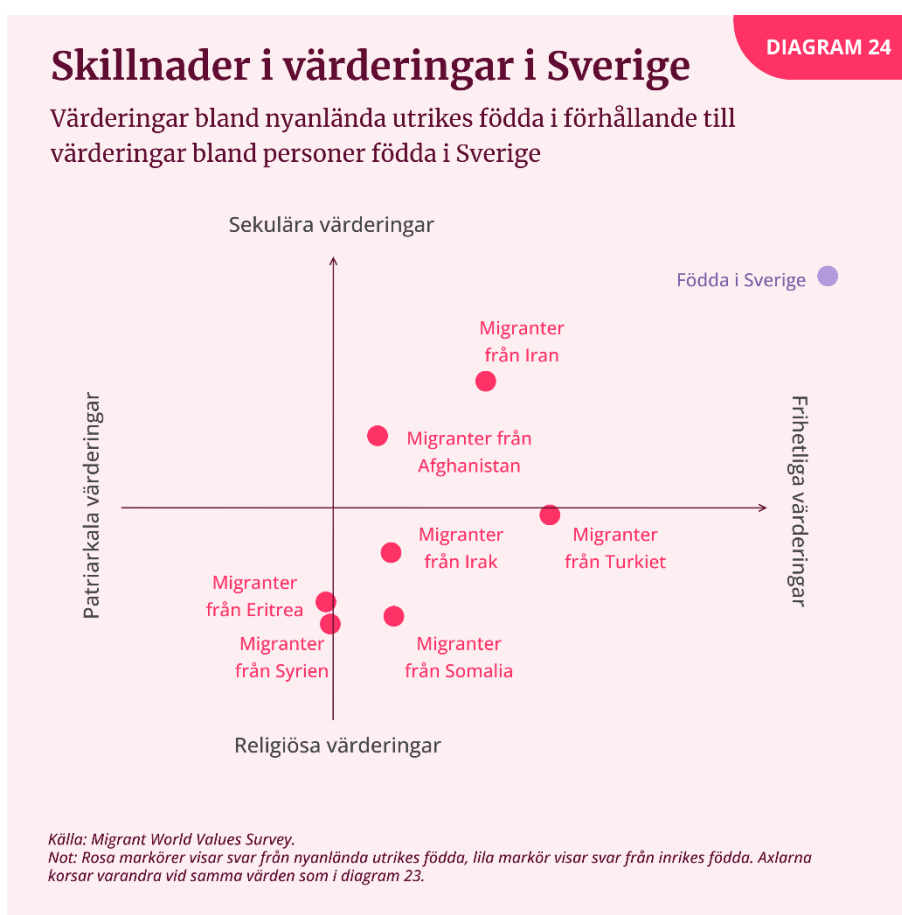
Kartan i diagram 23 visar också ett större kulturellt avstånd mellan Sverige och länder från vilka många har kommit de senaste åren (se diagram 5–6 för de länder som flest har kommit från sedan 2005).

¹³ För mer information om World Values Survey, se www.worldvaluessurvey.org.

World Values Survey har även gjort intervjuer med utvalda grupper av utrikes och inrikes födda i Sverige. I diagram 24 visas de värden som finns för länder från vilka många har kommit sedan 2005.

Intervjuerna visar ett par saker. För det första, där det går att jämföra, ger nyanlända utrikes födda svar som ligger mellan genomsnitten för deras ursprungsländer och det svenska genomsnittet, särskilt när det gäller frihetliga värden. I diagram 24 gäller det Iran, Irak och Turkiet.

För det andra skiljer sig svaren från inrikes födda i Sverige tydligt från de svar som ges av personer som nyligen invandrat till Sverige. Det är också så att svaren från inrikes födda ligger högre upp till höger i diagram 24 än genomsnittet för Sverige i diagram 23.

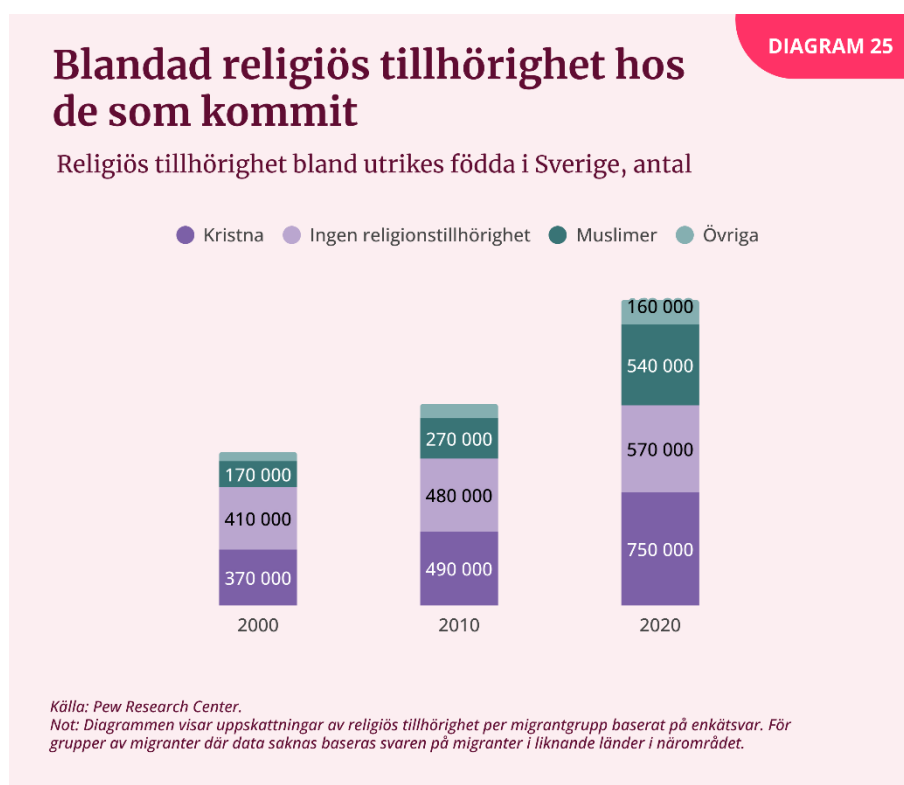

Religion är en mer central del i många länder jämfört med Sverige. Migration till Sverige har samtidigt medfört en större blandning när det gäller religiös bakgrund.¹⁴

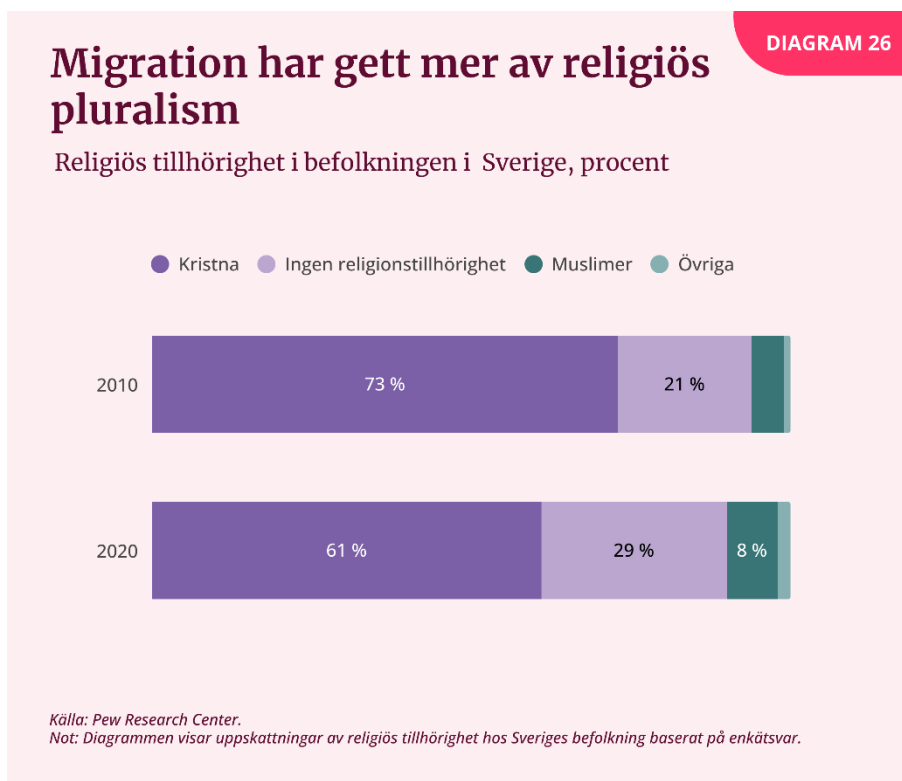
Knappt en tiondel av befolkningen i Sverige säger att religion är mycket viktigt. I länder från vilka många har kommit de senaste 20 åren svarar hälften att religion är mycket viktigt.

Svensk religionsfrihet betyder att det inte finns några officiella register över trosuppfattningar. Däremot finns uppskattningar baserat på ursprungsländer samt enkäter som gjorts bland migranter.

Enligt sådana är majoriteten av de utrikes födda i Sverige kristna eller har ingen religiös tillhörighet, vilket överensstämmer med hur det ser ut i befolkningen som helhet. Den grupp som har ökat mest de senaste åren är de med muslimsk tillhörighet: från 5 till 8 procent av befolkningen.

¹⁴ Se till exempel Delmi, "Migration, religion och integration", 2023.

Det finns också viss statistik över medlemmar i svenska trossamfund. Svenska kyrkans medlemsantal är överlägset störst, men minskar. Islamska trossamfund ökar från en låg nivå liksom ortodoxa och österländska kyrkor.

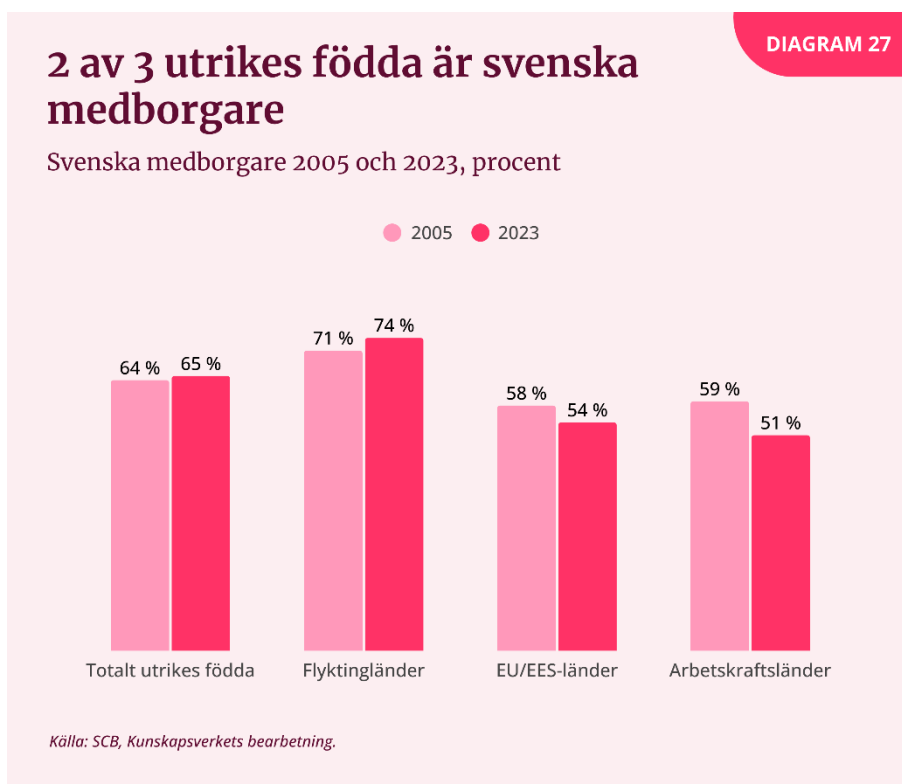
Utvecklingen med fler som kommer från en bakgrund där religionen har stor betydelse i kombination med fler olika religioner kan indikera ett ökat gap mellan inrikes och utrikes föddas religiösa engagemang, men det går inte säkert att säga.

2.4 En majoritet av utrikes födda är svenska medborgare, gap i demokratiskt deltagande

En majoritet av utrikes födda i Sverige har svenskt medborgarskap, men det finns ett gap i demokratiskt deltagande.

Cirka två tredjedelar, 65 procent, av de utrikes födda har svenska pass och därmed samma rättigheter och skyldigheter som inrikes födda. Totalt kan 1,3 miljoner utrikes födda över 18 år rösta i riksdagsvalen och ha uppdrag som kräver svenskt medborgarskap.

Av dem som har kommit till Sverige sedan 2005 har 6 av 10 blivit medborgare. Andelen är högre bland dem från typiska flyktingländer än bland dem från EU-länder och arbetskraftsländer.

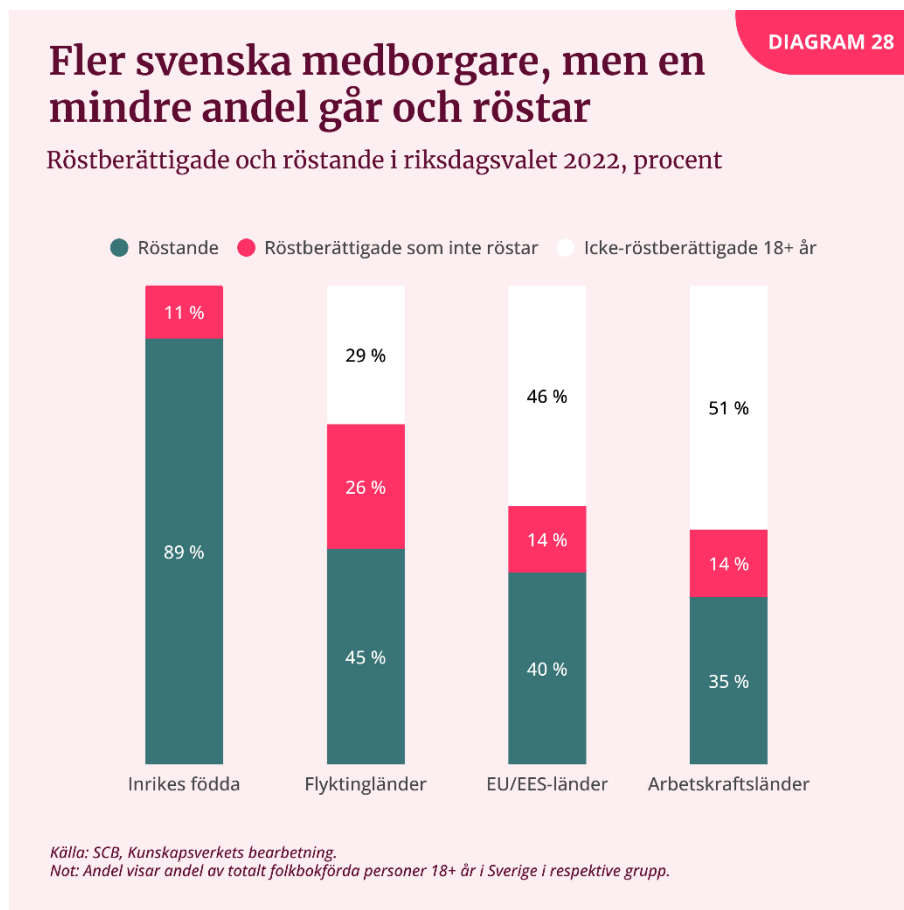

Ett mått på deltagande i demokratin är valdeltagande, vilket är lägre bland utrikes än bland inrikes födda.

I riksdagsvalet 2022 röstade 89 procent av inrikes födda, men bara 67 procent av de röstberättigade utrikes födda. Skillnaden var större än i tidigare val på grund av både högre valdeltagande bland de inrikes födda och på grund av lägre deltagande bland de utrikes födda.

Om hela gruppen utrikes födda 2022 hade röstat i samma utsträckning som de inrikes födda skulle ytterligare 270 000 röster ha kommit in i det riksdagsvalet (vilket motsvarar 4 procent av alla röster).

En jämförelse mellan ursprungsländer visar att andelen röstberättigade är högst bland dem som kommer från flyktingländer, men det är också en större andel bland personer från flyktingländer som *inte* använder sin rösträtt (26 procent).

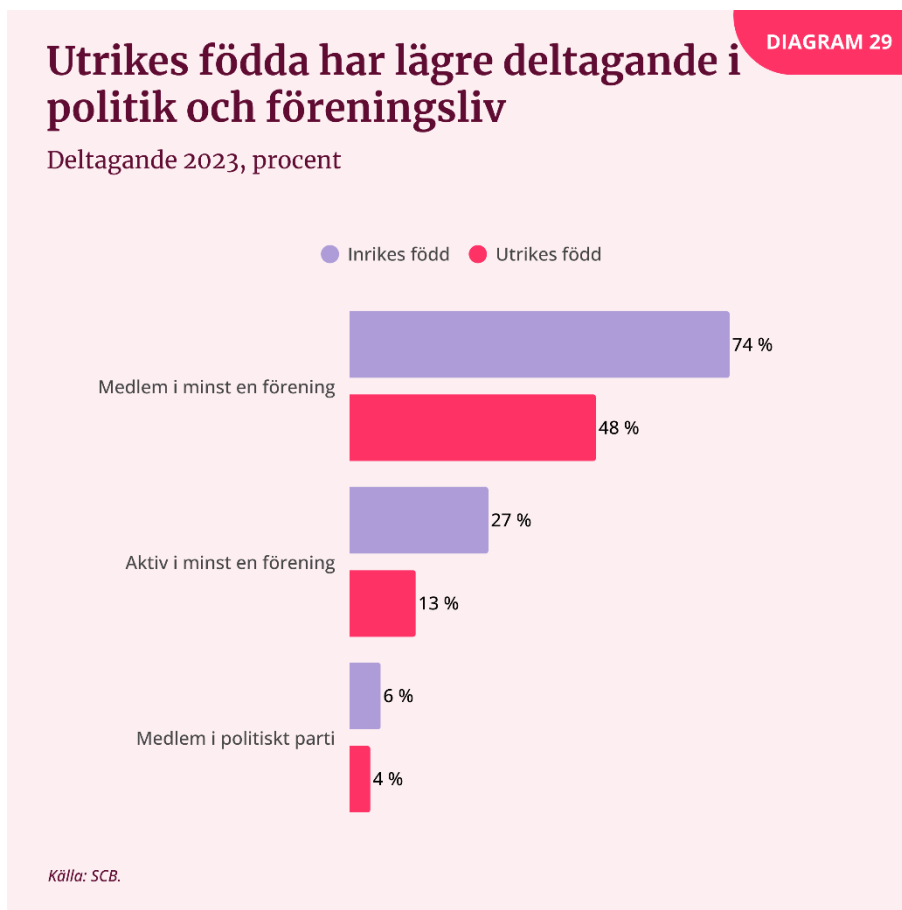

Ett annat mått på demokratiskt deltagande är hur många som är med i partier och som ställer upp i politiska församlingar, även här har gapet ökat mellan utrikes och inrikes födda.

När det gäller politisk representation har andelen utrikes födda i befolkningen ökat snabbare än i demokratiska församlingar. I exempelvis kommunerna ökade skillnaden mellan andelen utrikes födda i befolkningen och andelen som blir förtroendevalda från 5 till 10 procentenheter mellan valen 2006 och 2022.

Det är också en mindre andel av de utlandsfödda än de inrikes födda som är med i politiska partier. Detsamma gäller övrigt föreningsliv. Knappt 50 procent av de utrikes födda är med i en förening, jämfört med 74 procent bland inrikes födda.

Över lag har engagemang i föreningslivet minskat de senaste åren, både bland inrikes och utrikes födda. Utvecklingen med lägre deltagande i föreningar visar också på att arbetsplatser har blivit en viktigare mötesplats i det svenska samhället.

Ytterligare ett sätt att belysa integration i relation till demokratiskt deltagande är att se i vilken utsträckning inrikes och utrikes födda arbetar och bidrar inom statsförvaltningen.

Även här visar statistiken på ett gap, men ett oförändrat sådant. Här finns enbart data för dem med utländsk bakgrund, det vill säga som är utrikes födda samt inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.

Dessa personer utgjorde 21 procent av de anställda i statsförvaltningen 2023, jämfört med 27 procent i befolkningen. Skillnaden har varit i stort sett oförändrad de senaste 20 åren.

3. VAD SPELAR DET FÖR ROLL?

I kapitel 1 och 2 har vi gått igenom vilka som har kommit till Sverige och hur det ser ut på arbetsmarknaden, med språk och utbildning, kulturell bakgrund samt deltagande i demokratin.

Ger det en komplett och entydig bild av hur integrationen går? Svaret på den frågan är nej. Syftet med Kunskapsverkets sammanställning är att ge en faktabaserad grund till delar av den komplexa process som är integration genom att bidra med tydlighet kring två frågor:

- **Vad vet vi om Sveriges utrikes födda?** Varför och varifrån har människor kommit? Vi har främst granskat de senaste 20 åren för att bättre förstå vilka som utgör dagens utlandsfödda befolkning och vilka startpunkter de har i mötet med det svenska samhället.
- **Hur går det för den utrikes födda befolkningen?** Hur går etableringen i arbetsliv och samhälle? Här har vi fokuserat på fyra centrala områden. Det ska inte ses som en komplett lista, men arbetet har tydliggjort några tydliga integrationsbarriärer.

Tre övergripande observationer kan lyftas fram:

Ett demografiskt skifte med en större och mer blandad grupp utrikes födda.

Som andel av befolkningen har Sveriges utrikes födda ökat från 12 procent år 2005 till 21 procent år 2023. Mer än hälften av ökningen beror på att fler människor har kommit från flyktingländer, varav många skiljer sig från Sverige på ett betydande sätt när det gäller inkomstnivåer, utbildning och demokratiska institutioner.

De som kommit till Sverige från flyktingländer har i högre grad stannat än de som kommer från övriga EU eller arbetskraftsländer. Det innebär att åtagandet för integrationen mellan inrikes och utrikes födda i form av språk, utbildning och kultur är större än vad det har varit tidigare.

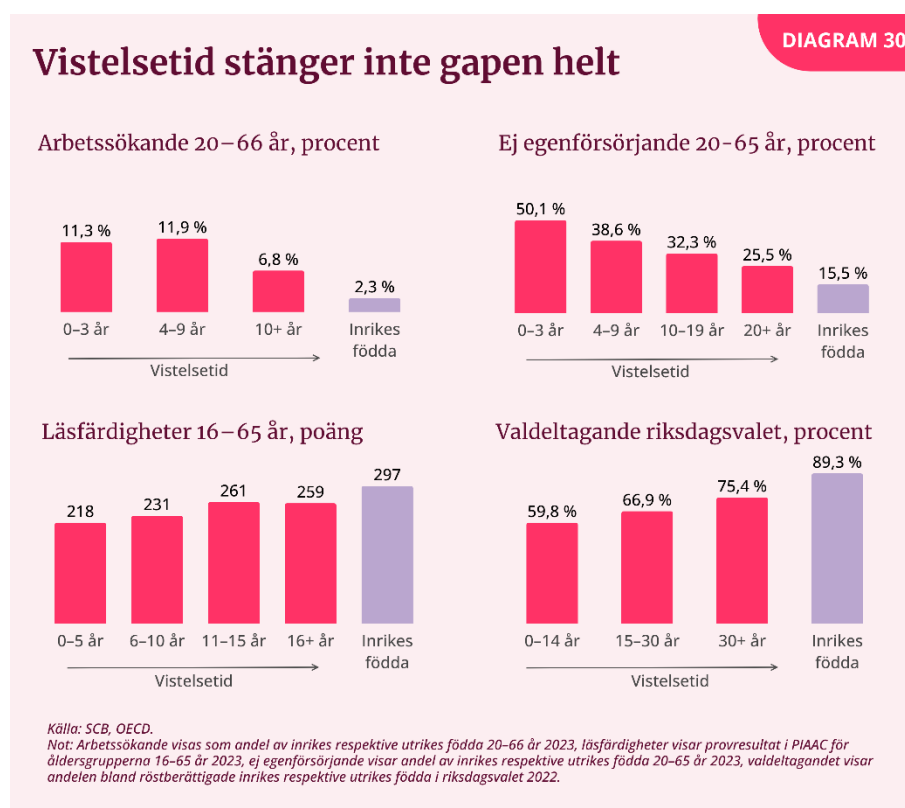
Trots positiva övergripande trender har det ekonomiska utanförskapet ökat i antal personer.

De flesta, men inte alla, utrikes födda etablerar sig med tiden på arbetsmarknaden. Men, omkring en tredjedel – cirka 550 000 utrikes födda – saknade egen försörjning år 2023, en ökning med drygt 100 000 personer på tio år. Det är dels eftersom gruppen utrikes födda har vuxit till antalet, dels eftersom vissa har svårare att hitta jobb.

Det är viktigt att understryka att integrationen fungerar för den stora majoriteten: 70 procent av de utrikes födda i Sverige arbetar och 67 procent är egenförsörjande – en högre andel än för 20 år sedan. Dock kvarstår ett stort antal som står utanför ekonomiskt, språkligt och utbildningsmässigt.

Det finns uppenbara integrationsbarriärer. Personer med kort utbildning från fattiga länder har oftare svårt att nå upp till de kvalifikationer som krävs av svenska arbetsgivare. Den svenska modellen har länge byggt på att utbildning ska höja kompetensen, men det tar tid och lyckas inte alltid. Till exempel brister språkutbildningen. Eventuellt finns svåra erfarenheter som också står i vägen för etablering på arbetsmarknaden.

Vistelsetid spelar roll, men även efter flertalet år kvarstår tydliga skillnader gentemot inrikes födda för de indikatorer som vi har gått igenom här. Befintliga och tidigare åtgärder kommer inte automatiskt att stänga dessa gap.

Mot den bakgrunden är det rimligt att diskutera två typer av frågor:

Vilka integrationsbarriärer är mest avgörande? Utrikes födda utgör en betydande andel av befolkningen och en ännu större andel av dem i arbetsför ålder. Med en ändrad sammansättning av arbetskraften – fungerar tidigare modeller? Hur bör mottagande, försörjning och bemötande se ut för personer med olika bakgrund och skäl att komma till Sverige? Bör utbildning vara huvudvägen in på arbetsmarknaden eller behövs fler alternativ? Vilka skulle det i så fall vara?

Vem har det samlade ansvaret för regelverk och utformning av etableringsinsatser? Policyförslag från olika regeringar har innehållit både utbildningsinsatser, regelförenklingar och lägre anställningskostnader. Men vem har det samlade ansvaret för att regler, utformning av språkundervisning och andra insatser ger önskade resultat? Vem ansvarar för helheten över tid?

Det tycker vi är värt att prata om.

Kunskapsverkets övriga rapporter

- Hur stora är våra utsläpp? (2025)
- Hur mår vården? (2025)
- Mer till alla, mest till några (2024)
- För vem finns facken? (2024)
- Vad går skattepengarna till? (2024)
- Färre, men värre (2023)
- Var kommer skattepengarna ifrån? (2023)
- Från stabilt till volatilt (2023)
- Färre medlemmar, färre politiker, färre röster (2022)
- Fler väljare – färre politiker (2022)